

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2994

„Za Cerkev in Španijo“

K državnim volitvam v Španiji

Volilni boji so politični, toda iz vsega, kar slišimo o volilnem boju, ki ga bide špansko ljudstvo, imamo vtis, da gre za mnogo več, da je ta borba v pravem pomenu postala kulturna borba. Verski boj to ni, ker si ne stojita nasproti dve različni veri, ampak je zbrala edina vera v Španiji vse svoje sile, da brani ali še bolje rečeno, da znova zavzame izgubljene položaje v državnem življenju. Stoletja stara vera španskega ljudstva, tisočletne katoliške tradicije Španije so nastopile v volilnem me-
težu, ne samo za to, da si izvojujejo politično zmago ampak eksistenčno pravico za krščan-
ska načela v zasebnem in javnem življenju. Politične vrednote, da, tudi te igrajo morebiti svojo svojstveno vlogo, vendar pa je trenutni cilj španskih katoličanov mnogo višji, je tako rekoč duhoven, kar so tudi jasno in brezkom-
promisno poudarili v volilnem geslu, ki vabi španske katoličane v boj: »Za Cerkev in za Španijo!«

Vkljub velikanskim, ogromnim uspehom, ki so jih dosegle vse desničarske stranke, v katere se zgrinjajo katoliški volivci, voditelji sami v odločujočo zmago še nočejo verjeti, ker razdejanja, ki ga je napravila dve in polletna marksistična vlada, je preveliko in strahopet-
nost ter naravnost sramotna plašljivost bivših političnih vodij je preočna, da bi se s toliko surovostjo nasekane rane dale ozdraviti kar naenkrat in bi se katoličani v enem samem, četudi junaškem volilnem poletu mogli polasti postojank, ki so jih nekdanji njihovi po-
litiki tako sramotno in izdajsko zapustili. Saj je znano, koliko teh ljudi je iz koristolovstva takoj letelo v nasprotno tabore, ali pa se po-
skrilo, obupano in strahopetno, po svojih po-
sestvih, prepuščajoč usodo Cerkev in vere ter bojno črto neizkušnim mladeničem, ki jih je pa dve in polletna pogumna borba v prvih li-
nijah usposobila, da vodijo zanemarjeno špan-
sko ljudstvo nazaj tja, od koder je bilo pre-
gnano od masonov in marksistov.

Ceravno torej se voditelji španskih kato-
ličanov ne vdajajo nikakim iluzijam, so pa kljub temu optimisti in verujejo, da bodo se-
danje volitve predzadnja etapa do polne zma-
ge. To pa na podlagi dveh dejstev: 1. ker se jim je posrečilo, da so postavili enotno kandi-
datno listo po vsej državi in 2. ker računajo na ženske volivce, ki so ostale po večini vdane svoji veri in obsojajo trenutni režim v državi.

1. CEDA (Confederacion Espanola De-
rechas Autonomas — Španska zveza samostoj-
nih desničarskih strank), je zveza množice-
vilnih pokrajinskih katoliških strank in stran-
čic, ki jo vodi veliki katoliški mladeniški vodja
Gil Robles. Stanovska država, avtoritarna de-
mokracija, na podlagi papeževih okrožnic, to
je ideal te skupine.

2. Renovacion Espanola (Španska
obnova), je stranka pristašev bivšega španske-
ga kralja Alfonza, ki želi njegovega povratka
in je posebno močna v Asturiji in v Galiciji.
Tudi ona zahteva uvedbo stanovske države a
z dinastijo španskih Burboncev na čelu.

3. Accion Popular (Ljudska stranka)
je bila ustanovljena od zgoraj imenovanega
Gil Roblesa posebej za Madrid in za Kastilijo.
Kakor CEDA, ki je zveza katoliških strank
izven delokroga Accion Popular, tudi ta stran-
ka ni postavila ustavnega programa. CEDA in
Accion Popular sta ločeni iz čisto tehničnih
razlogov, idejno sta istosmerjeni.

4. Tradicion Espanola (Španski tra-
dicionalisti) so pristaši Don Carlosa in so ne-
kdaj želeli njega kot španskega kralja, ker
ženskega nasledstva, ki se mu je imel Alfonz
zahvaliti za prestol, ne priznavajo. Danes so
se preusmerili in skupaj z Alfonsisti zahtevajo
prestol za tretjega sina Alfonza XIII v popo-
lno prenovljeni in na stanovski podlagi ure-
jeni monarhiji.

5. Agrarci, to so skupina onih kato-
ličkih poslancev, ki so že v sedanjem republi-
kanskem parlamentu razvijali stanovski in
protimarksistični program, ki so ga sedaj pre-
vezle vse združene desničarske stranke.

Zveza vseh 5 naštetih desničarskih skupin
je bila mogoča le v okviru skupnega načelnega
programa, v katerem zahtevajo, da se v državi
uveljavijo povsodi krščanska načela, da se ne-
mudoma spremeni vsa dosedanja protikrščan-
ska in marksistična zakonodaja, da se branijo
posebno gospodarski interesi države in slednjič
da se vsa državna politika zgradi na osnovni
resnici, da je kmetijski stan in kmetijstvo po-
dloga narodnega bogastva Španije. V tej zvezi
pa tudi lahko rečemo, da bi se tako lepi skup-
ni programi ne bili mogli uresničiti skupne
fronte vseh španskih katoličanov, če bi ne bilo
neznosnega pritiska, s katerim je framesonski
in marksistični režim hotel zadušiti vso kato-
liško življenje. Dosegel je ravno nasprotno,
ker je v dveh in pol letih divjanja in prega-
njanja ustvaril edinstvo med katoličani, edinstvo,
ki je preje ni bilo skozi dolga stoletja, in ker
je v to edinstvo vdahnil upornega, zmagečej-
nega in apotolskega duha, ki sedaj v za-
hvalo za to uslugo, osvaja narod in deželo.

Toda zahvala za ta nenadni, sveži podvig
španskega katoličizma gre v prvi vrsti možem
poguma, možem, ki niso obupali, ki niso ve-
rovali, da je Španija nehala biti katoliška, če-
ravno je v krvavih dneh revolucije, ko so go-
reli samostani in cerkve, tako izgledalo, mož-
em, pravimo, ki jih framesonski in komuni-
stični teror ni preplašil, jim ni vzel »daru be-
sed«, ampak jih spremenil v razborite leve,
ki so se vrgli v kadeče razvaline, da rešijo
vero svojemu ljudstvu. Kardinal Segura, Her-
rera, Gil Robbles... Velika imena, ki jih je
vrgla navzgor revolucija, v kateri so drugi
sramotno tonili. To so bili možje drugega kova,
kakor oni, ki so bežali čez mejo ali se
spopadli v nasprotni tabor ali pa se poskrili v
podeželju. Zato imajo pa tudi španski kato-
ličani, če danes polagajo usodo svoje vere
in svoje krščanske kulture v njihove roke, če
sledijo njihovemu nevstrahnemu poletu, ki
bo morebiti mimo zmag in razočaranj vodil

Rusija - Japan

Spor se je poostiril radi
japonskih letal, ki so
baje vdrli v Sibirijo

Mihail Molotov

Moskva, 7. novembra. tg. Poveljstvo Rdeče
armade na Daljnem Vzhodu poroča, da je skupina
težkih japonskih bombnih letal priplula nad Vladi-
vostok in vse ozemlje iz zraka fotografirala. Po-
drobna poročila še manjkajo.

Sovjetska telegrafska agencija dodatno k temu
poročilu javlja, da je devet japonskih letal priplulo
na rusko ozemlje 30 km globoko. Dalje javlja ag-
encija, da so Japonci prekršili že večkrat teritorialno
suverenost sovjetov, da pa je sedanj polet japon-
skih letal posebna surova žalitev.

Ko so v večernih urah prišla poročila sovjet-
skih oblasti v Vladivostok, je sovjetska vlada tak-
oj sklenila poslati ostro protestno noto v To-
kijo, v kateri bo opozorila japonsko vlado, da zna-
j o slični dogodki imeti zle posledice za odnose
med obema državama.

Predsednik sveta sovjetskih komisarjev Mi-
hajlovič Molotov je ob priliki svečanosti 16 letnice
sovjetske republike imel slavnostni govor, v kate-

Molotov že grozi

„Mi smo pripravljeni na napad na naše meje v Aziji“

rem je omenil tudi poostritev odnosov z Japon-
sko, posebno zaradi vpada japonskih bombnih let-
al na rusko ozemlje.

»Ruski sovjeti so pripravljeni« je rekel Mol-
otov »na napad svoje azijske meje od strani Japon-
ske. Če bi se ta napad dejansko uresničil, potem
je naš cilj jasen in enostaven; sovjetska armada se
bo borila dokler sovražnika ne bo popolnoma uni-
čila. Mi živimo z ostalimi azijskimi državami v
miru. Mi smo tudi Japonci šli nasproti, kolikor
smo mogli. Če to ni zadosti, potem nosi odgovor-
nosti za posledice Japonska. Mi smo na vse pri-
pravljeni.«

Pač pa je zelo vznemirjeno sovjetsko časopis-
je. »Izvestija« pišejo: »Čisto jasno je, da hočejo
Japonci Rusijo izzvati. Notranje-politični položaj
Japonske nudi vodilnim japonskim osebnostim za
to dovolj možnosti. Tudi »Pravda« poudarja, da
hočejo Japonci sovjetje izzvati. Sovjetska vlada
mora kljub izzivanju ohraniti mirno kri. Glasilo
Rdeče armade »Rdeča zvezda« pa je mnenja, da
spadajo letalske akcije japonskega zračnega bro-
dovja k sistematičnemu delu japonskega general-
nega štaba. Japonce bi bilo treba prijeti za prste.

Japonci pa trde...

Tokio, 7. novembra. tg. Japonsko vojno mi-
niststvo izjavlja, da mu ni ničesar znanega o kak-
šnem vpadu japonskih bojnih letal nad ozemlje
Sovjetske Rusije. Japonska letala delujejo sicer v
bližini meje proti kitajskim banditom, a so malo-
številna in imajo strog nalog, da se držijo vedno
2 km daleč od sovjetske meje. Tudi japonsko zu-
nanje ministrstvo izjavlja, da mu o kakšnem poletu
japonskih letal nad Vladivostokom ni ničesar
znanega.

Pač pa je po poročilu japonskega vojnega mi-
niststva oboroževanje sovjetske vlade na Dalj-

nem Vzhodu zavzelo v zadnjih tednih ogromne di-
menzije. Vojaštvo je okrepljeno s tanki, zrako-
plovci in težko artiljerijo. Sovjetsko zračno bro-
dovje, pravi poročilo, bi bilo v stanu, da napravi
zračni napad na cesarsko glavno mesto. Japonci
cenijo moč sovjetskih čet na Daljnem Vzhodu na
10 armadnih zborov. Po istem poročilu naj bi štela
ruska armada 1.200.000 mož, ki je opremljena s
prvo vrstnim vojnim materialom.

Celotna armada na vzhodu je razdeljena v 75
divizij, 3 kavalerijske divizije, k čemur je treba
prišteti 2500 zrakoplovov, 1500 tankov, mnogo
oklopnih voz itd. Ruska težka industrija naj bi po
istem poročilu tako izboljšala kvantitativno in kva-
litativno stanje sovjetske armade, da daleko nad-
krili nekdanjo carsko vojsko. Komentarji japonskih
listov poročilo vojnega ministra še detajlirajo in
spopolnjujejo. Podajajo naančno skico razvrstitve
sovjetskih čet na vzhodni meji pri Mančukuo in v
Zabajkalskem distriktu. Močno zračno brodovje je
koncentrirano v Vladivostoku in Nikolsku.

Razen tega poročajo, da imajo Rusi v bližini
Vladivostoka tajne manevre s šestimi podmorniki.
Šest nadaljnjih podmornic pa je v delu. Iz vseh po-
ročil pa je razvidno, da se Japonci ne boje sovjets-
ke infanterije, pač pa zračnih napadov, podmor-
nic in pa kemične vojne. Japonski listi poudarjajo,
da bi veličanska japonska mesta nudila sovjetskim
letalom krasen cilj, medtem ko bi razstresene si-
birske vasi bile malo hvaležen objekt za japonsko
zračno brodovje.

(Poročilo japonskega vojnega ministra, kakor
tudi časopisja, ki stoji pod njegovo taktirko, je
treba sprejeti z veliko rezervno. Nobenega dvoma
ni, da Japonci pretiravajo zato, da izsilijo nadaljne
kredite za blazno oboroževanje in da prepričajo
opozicijo v lastnih vrstah, kako so vedno višji iz-
datki za oboroževanje nujno potrebni, ker je do-
movina v nevarnosti.)

Priprave, da Avstrijo „hitlerizirajo“

Göring zahteva Doll-
lussovo glavo
in vlado dr. Rintelena

Pariz, 7. novembra. b. Pariški tisk se obširno
bavi z Göringovim obiskom v Rimu ter dopisniki
poročajo, da je pruski ministrski predsednik prišel
v Rim, da pripravi teren in da izve, kakšno reak-
cijo bo imel izid prihodnjih volitev v Nemčiji.
Razen tega ima Göring nalogo, da v Rimu sproži
avstrijsko vprašanje in da pripravi Italijo na to, da
izvrši pritisk na dr. Dollfusovo vlado, ki naj raz-
piše volitve v Avstriji. Če Göring uspe, bi volitve
v Avstriji ne izvedel Dollfus, ampak bi ga zame-
njaj bivši štajerski deželni poglavar in sedanj av-
strijski poslanik v Rimu, dr. Rintelen, ki bi sestavil
vlado s pomočjo narodnih socialistov.

Kakšen izgled na uspeh ima Göring, najbolj
dokazuje dejstvo, da so davi vsi italijanski listi pri-
neli vesti o narodnosocialističnih atentatih v Av-
striji, medtem ko je bilo objavljeno takih vesti
vse do sedaj prepovedano. Italijanski listi doslej
niso poročali o raznih atentatih narodnih sociali-
stov v Avstriji, razen o atentatu na dr. Dollfusa
in še to dva dni pozneje. Poleg tega ima Mussolini
trenutno zelo mnogo dela z reorganizacijo notra-
njih razmer Italije in se pripravlja, da popolnoma
izključi vsako notranjo politiko in se posveti samo
gospodarstvu. Tu je iskati tudi vzrok odstranitve

Balkanska konferenca

Solun, 7. novembra. AA. Danes je vladala na
balkanski konferenci precejšnja živahnost, zlasti
v politični komisiji. Tu so soglasno sprejeli pred-
log, ki zahteva od vseh vlad, naj pripravijo sesta-
nek zunanjih ministrov balkanskih držav. Pri tej
priliki sprejeta resolucija se glasi:

Z zadovoljstvom vzamemo na znanje zadnje
sklepe odgovornih zunanjih ministrov balkanskih
držav, prepričani, da pomagajo ti sestanki čistiti
odnose med posameznimi balkanskimi državami
in ustvarjati ugodnejšo atmosfero za zблиžanje med
njimi. Zato balkanska konferenca ponavlja svojo
željo s prejšnjih konferenc, naj bi se vršil tak se-
stanek.

V debati o balkanskem paktu se je pokazalo
popolno soglasje med rumunskimi, jugoslovans-
kimi in turškimi delegati, v zvezi s paktom o ne-
napadanju. Predsednik jugoslovanske delegacije dr.
Vasa Jovanović je ponovno navedel v imenu jugo-
slovanske delegacije že v Bukarešti omenjene pri-
drške glave tega pakta; temu so se pridružili tudi
rumunski in turški delegati. Prav tako je navedel
nekateri pridržki tudi bolgarski delegat Sakazov
glede manjšinskega vprašanja, posebno zastran po-
stopka samega, ki ga določa pakt.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo
vreme. Temperatura se bo znižala.

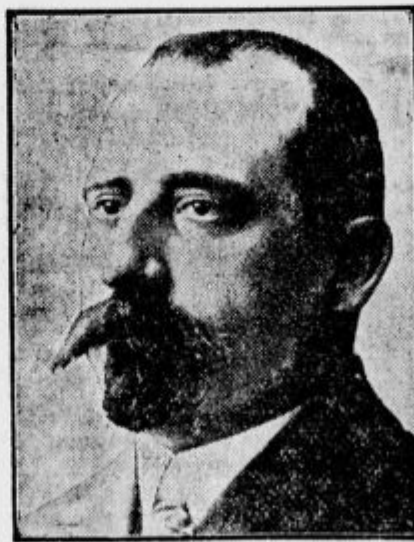
do novih žrtv. »Žrtve in zmage«, je rekel ne-
koč Herrera, »grede sporedno, kjer ni enih,
tudi druge izostajajo. Žrtve je mladi španski
rod že doprinesel. Dal Bog, da bi jim sledile
tudi zmage!

maršala Balba iz vlade in celo iz Italije, ker se le
ta preveč angažira v politiki. Po tej poti bi morale
po mnenju Mussolinija iti tudi Nemčija in Madjar-
ska, ker je ravno politika ono, kar Mussolini naj-
bolj, zamerja narodnosocialističnemu režimu v
Nemčiji.

Če se vzame vse to v obzir, potem se lahko
misli, kakšne izgleda ima Göring. Göring pa je
tudi drugače najneprikladnejša osebnost, ki se po-
polnoma napačno poziva na neke »svoje dobre

Andrej Ljapčev umrl

Sofija, 7. nov. tg. Sinoči v pozni uri je umrl
bivši bolgarski min. predsednik Andrej Ljapčev,
star 67 let na posledicah raka.

Ljapčev se je rodil l. 1866 v Resju v Macedo-
niji in je obiskoval razne inozemske šole v Ži-
richu, Berlinu in Parizu, kjer se je posvetil pred-
vsem finančni vedi. Že od svoje mladosti je pri-
padal demokratični stranki. L. 1908 je stopil v
vlado Malinova in vodil najprej trgovinsko, zatem
poljedelsko in končno tudi finančno ministrstvo.
Ko je izbruhnila mlado-turška revolucija, je Ljap-
čev povzročil, da so Bolgari zasedli vse turške žele-
znice na bolgarskem ozemlju in jih pozneje tudi
plačali. Tudi pogodba s Turčijo, v kateri slednja
priznava neodvisnost Bolgarije, nosi Ljapčev pod-
pis. Ko je 1918 po odstopu Radoslavova, Malinov
predstavil demokratično-radikalno vlado, je Ljap-
čev znova prevzel finančno ministrstvo. Ko se je
rušila bolgarska fronta, je vlada poslala Ljapčeva
v glavni stan in mu poverila nalogo, da otvori po-
gajanja za sklenitev premirja. Njegovi sorojaki iz
sedanje grške Macedonije so mu očitali izdajstvo,
nakar je on odgovoril: »Da, žrtvoval sem Macedo-
nijo (mislil pri tem na Solun in zaledje), da rešim

zveze v Rimu«, ki sploh ne obstojajo. Göring naj
bi ob tej priliki tudi rešil vprašanje konkordati.
z Vatikanom, kar doslej Papenu ni uspelo. Toda
tudi za to delo Göring ni prava oseba, tako trdijo
v vatikanskih krogih, ker je on vendar najizrazi-
tejši zagovornik in predstavnik vojne teorije, ki
ravno v Vatikanu zadeva ob najodločnejši odpor.
Na vse te informacije je napravil opazko »Petit
Parisien«, ki pravi, da je zelo zanimivo, da na
predvečer vojeval v Nemčiji, ki bodo 12. t. m. po
izstopu Nemčije iz Zveze narodov in odhodu z
razorožitvene konference ter po izjavi same nem-
ske vlade, da je vse to le manifestacija za nemško
neodvisnost, vendarle čutijo narodni socialisti po-
trebo, da pošiljajo v Rim svojega najmočnejšega
predstavnika. Göringov obisk v Rimu pa je obenem
tudi najboljši dokaz, v kako težkem položaju se
nahaša Hitlerjeva vlada, ki je sama sebe s svojo
nepremišljenostjo spravila v zelo neprijeten po-
ložaj.

Bolgarijce. V prvih dveh vladah po zlomu Bolga-
rije v svetovni vojni je Ljapčev vodil vojno mi-
niststvo in ko je 1926 Cankov odstopil, je zopet
Ljapčev prevzel takimeno vlogo »Zgovor-vlado« in
je moral 21. junija 1931 po porazu na volikah od-
stopiti. Z Ljapčevim odhaja ena najznamenitejših
političnih osebnosti s pozornice bolgarskega po-
litičnega življenja, izrazil tip balkanskega politika
z vsemi prednostmi in z vsemi napakami. Njegovo
povojno ministrovanje ni bilo povsem blagodejno
za vzpostavitev miru na Balkanu in bo njegov
odhod morebiti olajšal zmago novim strujam, ki so
za mir in sodelovanje balkanskih držav.

Glasovi listov

Sofija, 7. nov. AA. Vsi današnji listi prin-
šajo dolge nekrologe ob smrti bivšega predsednika
vlade Andreja Ljapčeva in naglašajo, da je z nje-
govo smrtjo Bolgarija izgubila enega izmed naj-
večjih državnikov. To mu priznavajo celo njegovi
politični nasprotniki. Tako pravi zemljedelska
»Kobedac«: Andrej Ljapčev je imel dva velika ide-
ala: nacionalno idejo in demokracijo. Ostal jima
je zvest do konca življenja, pa še po smrti, ker je
ta svoja ideala zapustil bodočim rodovom. Pokojnik
ima dve veliki zasluge: razvil je pri nas združ-
ništvo in po dolgih krvavih notranjih borbah, ki
so vladale takrat v Bolgariji, napravil konec strah-
hovladi in obnovil zakonito stanje ter zato zapustil
oblast v skladu z voljo naroda in z ustavo.

Zadnje besede

Organ stranke Ljapčeva »Demokratičeski Zgo-
vor« posveča vso današnjo številko pokojniku ter
na vidnem mestu približuje poslednje besede Ljap-
čeva, ki jih je na smrtni postelji rekel svojim po-
litičnim prijateljem: »Stari prijatelji, iz Nemčije
prihajam. Vse se je izpremenilo, svet se presna-
lja. Moja poslednja prošnja je, delajte za Bolga-
rijo! Spoznavajte se vzajemno in z vsemi, da
boste mogli služiti domovini in ustvariti močno
državno oblast. Varujte ustavo!«

Ogromne stavke v Ameriki

Pariz, 7. nov. AA. Iz Washingtona poročajo,
da je v Wilkesbarski kotlini stopilo 50.000 delav-
cev v stavko. Stavka je izbruhnila zato, ker so last-
niki rudnikov odklonili novemu delavskemu sindi-
katu svoje priznanje.

Dollfuss v Celovcu

Atentati! Eksplozije, aretacije

Celovec, 7. nov. tg. Tukajšnji listi prinašajo zanimive podrobnosti o okolščinah bivanja avstrijskega zveznega kanclerja dr. Dollfussa v Celovcu, kjer je imel v nedeljo velik političen govor o preureditvi avstrijske zvezne republike. Takoj, ko je začel govoriti, je bila vsa dvorana Deželni stanovi zavita v globoko temo, ker so neznani hitlerjevski pristaši z bombami prestrelili svetlobni električni tok med električno centralo na Rki in Celovcem in sicer pri Dvoru (Aich). Istočasno sta zletela v zrak tudi dva večja električna stolpa v St. Rupertu pri Celovcu. Bombni atentat na električni transformator pri Aichu ni škodoval samo Celovcu, ki je bil naenkrat brez luči, ampak je spravil v temo tudi daljšo okolico, tako da so tudi mesta Velikovec in Pliberk bila brez električnega toka. Policija poroča nadalje, da sta bila razstreljena istočasno dva elektrovdna atebra med Porečami in Mostičem, vendar pa je bil vod le delno poškodovan in ni bilo drugih posledic. Policija je nabrala mnogo obtežilnega materiala, iz katerega sledi, da so atentate izvršili narodno socialistični pristaši, ki so trosili plakate, na katerih pozivajo ljud-

stvo, da »počasti zveznega predsednika dr. Dollfussa« z atentati na javne zgradbe in s proglasitvijo splošne stavke. Dne 3. novembra je odpotovalo veliko število narodno socialističnih vodij iz Celovca, da bi se izognili posledicam zločinov, ki so jih bili preje organizirali.

Med govorom zveznega kanclerja so v predmestjih Celovca in v Celovcu samem streljali s papirnatimi možnarji. Šipe na hiši »Caritas« društva so popolnoma razbite. Ko se je dvorana, v kateri je govoril, nahajala v popolni temi, je kancler nadaljeval svoj govor in ga končal v luči bakelj, ki so bile med tem prižgane.

Policija je aretirala veliko število ljudi, ki so po njenem mnenju osumljeni, da so pri atentatih sodelovali. Policija trdi, da se med aretiranci nahajajo le narodni socialisti in komunisti. Aretiranci so bili odpeljani v Wöllersdorf. Koroška policija in orožništvo pripravljajo še strožje ukrepe proti voditeljem narodnih socialistov, da se v bodoče onemogočijo atentati na javne zgradbe.

Naša trgovina z Italijo

K novim trgovinskim pogajanjem z Italijo

Danes je za agrarni izvoz povsod po svetu težko. V onih državah, kamor je lahko doslej šel naš agrarni izvoz, je domača produkcija skoraj vseh važnih kmetijskih proizvodov tako narasla, da je postal uvoz nepotreben. To avtarkistično stremeljenje je zajelo vse države uvoznice na svetu in ne verujemo, da so temu krivi samo gospodarski razlogi. Vsa gospodarska politika ima danes še drug namen: pripraviti domače gospodarstvo do najvišje popolnosti v produkciji, da ne bo treba — v slučaju vojske uvažati od drugod živil.

Med našimi sosedi je pravkar Italija obrnila svojo pozornost od pospeševanja kulture krušnih žit k dvigu živinoreje. Žitna bitka je v Italiji počela posejano površino najvažnejših žitaric, pokazala pa je, da je treba za agrarno avtarkijo dvigniti tudi domačo živinorejo. Po sistematičnem načrtu je začela sedaj po pospeševanju žitarstva prehajati k pospeševanju domače živinoreje. Začela je zapirati svoja tržišča za inozemsko živino, oziroma je pripuščala v državo živino predvsem iz onih držav, s katerimi je bila zvezana po političnem prijateljstvu. Tako je izredno narasel izvoz madjarske živine v Italijo, pri čemer so igrali gotovo odlično vlogo politični momenti. Zaradi tega je prišel v italijanskem uvozu živine na prvo mesto madjarski uvoz.

Naša država je imela z Italijo eno najstarejših trgovinskih pogodb: iz leta 1924, ki je bila novelirana lani. Novi dopolnilni sporazum je bil sklenjen lani 25. aprila, stopil pa je v veljavo dne 1. junija 1932. Kar se tiče tarifnih postavk, ki so bile novelirane lani, so stopile v veljavo po odobritvi od drugih držav šele 1. septembra lani. Nove carine so se nanašale samo na živino in proizvode kot n. pr. jajca. Velike važnosti je za našo trgovino z Italijo tudi, da je bil uveljavljen dne 1. novembra (po uvedbi posebnega režima za plačilni promet z Jugoslavijo dne 1. oktobra) poseben dogovor v plačilnem prometu med našo državo in Italijo.

Posledice nove pogodbe niso izostale. Na razpolago so nam podrobni statistični podatki o našem izvozu v Italijo v prvi polovici t. l. Pregled posameznih predmetov nam kaže, da se je dvignil od lani na letos izvoz konj, volov, krav, juncev, kokoši in svežega mesa, toda to so predmeti, ki niso igrali tako važne vloge razen perutnine. Nasprotno je bil padel naš izvoz prašičev od 14,5 milj. lani na 1,8 milj. letos. Najbolj pa je padel izvoz jaje: od 59,4 milj. na 18,2 milj. Din, torej za tri četrtine. Skupno so bila zmanjšanja izvoza pri teh dveh predmetih znatnejša kot je bil dvig izvoza ostalih predmetov v skupini živina in živinorejski proizvodi. Italija je dosegla svoj namen: s povečanimi uvoznimi carinami je zmanjšala dovoz na domača tržišča in je s tem zadržala v mnogočem padec cen živine, ki bi drugace gotovo nastopil zaradi velike ponudbe iz podonavskih držav. Nova pogajanja, ki se vršijo prav sedaj, pomenijo, da Italija pripravlja novo po-

višanje carin na uvoz živine, kar bi lahko znatno otežilo naš izvoz v Italijo in ga lahko tudi uničilo.

Najnovejših ukrepov pa ne smemo presojati samo s stališča koristi in škode za našo živinorejo, ampak bolj s splošnih vidikov. V trgovini z Italijo smo vedno bolj na slabšem. To dokazujejo te številke: Leta 1929 je bila naša trgovina z Italijo aktivna za 1148 milj. Din, naslednje leto 1930 za 1136 milj. Din, leta 1931 pa je aktivnost padla na 705, v lanskem letu celo na 343 milj. Din. V tekočem letu so nam na razpolago podatki za prvih 9 mesecev, ko je znašala aktivnost naše trgovine z Italijo samo še 203,5 milj. Din. Italija je dosegla ono, kar si je postavila za cilj svoje trgovinske politike: izboljšanje svoje trgovinske bilance z našo državo. Seveda bo končni cilj italijanske trgovinske bilance, to se pravi, da bodo naši nakupi v Italiji odgovarjali našim prodajam v Italijo. V tem nas potrjuje tudi naslednja tabela o gibanju naše trgovine z Italijo v posameznih četrtletjih (v milj. Din, po naši statistiki):

	naš uvoz iz Italije	naš izvoz v Italijo	aktivnost
1. četrtletje 1932	91	190	99
2. " "	73	169	96
3. " "	93	162	69
4. " "	105	183	78
1. četrtletje 1933	102	150	48
2. " "	108	191	83
3. " "	120	191	71

Vidimo torej, da italijanski izvoz k nam stalno narasča, nasprotno pa se je naš izvoz v Italijo v zadnji polovici leta ustalil.

Naš najvažnejši izvozni predmet za Italijo, ki prihaja posebno v poštev za naše kraje, je les. O lesu doslej pri trgovinskih pogajanjih ni bilo govora in tudi pri noveliranju trgovinske pogodbe lani se postavke za les niso izpremenile. Italija je pa tudi posrednik za izvoz našega lesa in marsikakšna količina, ki fungira kot izvoz v Italijo, je šla samo s posredovanjem Italije naprej v ostale države ob sredozemskem morju. Če upoštevamo tudi to dejstvo pri presojanju naše aktivne trgovinske bilance z Italijo, potem se ta aktivnost še bolj zmanjša v korist Italije, ker je v Italiji sami konzumiran samo pretežni odstotek našega lesnega izvoza tja. Podobno velja tudi za ostale predmete. Vse to potrjuje dejstvo, da se Italija bliža z najhitrejšimi koraki izenačenju trgovinske bilance z našo državo.

Vse to nam narekuje v presojanju razmer v trgovini z Italijo veliko pažnjo na naše gospodarske interese. Posebno v Sloveniji smo naravnost življenjsko interesiirani na odnošajih z Italijo, ker je naš najvažnejši izvozni predmet les. Skrbeti moramo, da nam bo ostal saj ta trg nedotaknjen in da tudi tu ne bomo izgubili pozicij, kot nam to preti v nekaterih drugih državah.

Zakaj so bila prekinjena pogajanja s Češkoslovaško?

Oster članek belgrajske »Pravde«

Belgrad, 7. nov. m. Radi prekinitev trgovinskih pogajanj med Češkoslovaško in našo državo objavlja g. Kapetanović v nocojšnji »Pravdi« pod naslovom: »Zakaj so bila prekinjena trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško« in pod podnaslovom: »Čela stvar običala pri vprašanju okoli 6 milijonov kron, ki naj bi šle v blagajno češkoslovaških političnih strank, daljši članek, v katerem se bavi s postopanjem nekaterih privilegiranih češkoslovaških izvoznikov, ki so stalno delali ovire našim izvoznikom in so jim s svojim postopanjem prizadejali do sedaj že veliko škodo in izgubo.

G. Kapetanović zaradi tega izjavlja, da naj bo nam vsem na tem, da opozorimo brate Čeha na sledeča tri dejstva:

1. Z odreditvijo komisijonarjev, ki lahko uvažajo blago v Češkoslovaško, nam je omejena možnost plasiranja že itak omejenih količin blaga, ki ga lahko izvozimo;

2. ne samo z omejitvijo na posamezne osebe-izvoznike, ampak tudi na posamezne rajone, n. pr. pri izvozu rib, se nam sedaj še bolj omejuje možnost plasiranja naših proizvodov v Češkoslovaško;

3. omejitev izbire komisijonarja našim izvoznikom ne daje skoraj nohenega zagotovila, da se bodo tudi v resnici kupile gotove količine naših pridelkov in lahko češkoslovaški izvozniki enostavno izjavijo, da ne potrebujejo blaga, ki se jim ponuja in ki je omejen v trgovinski pogodbi na gotovo dobo. Služaj uničenja 100 vagonov nasti najbolje dokazuje, kako velike škode lahko nastanejo za naše izvoznike.

Zato nam naj bo tudi dovoljeno, da postavimo še tri vprašanja, piše nadalje gosp. Kapetanović: Kaj bi rekli...

1. Zakaj je potrebno, da češkoslovaški gospodarsko-politični krogi ščitijo 20—30 privilegiranih ljudi, s čemur se ovira normalni razvoj gospodarskih odnosov med dvema bratskima narodoma, ki bi morala dati zgled s sporazumom ravno v gospodarskih problemih in to zlasti danes, ko skuša šel italijanske vlade Mussolini dokazati s svojim gospodarskim načrtom, da je polak avstro-ogrske monarhije vzrok težke gospodarske depresije

v Evropi in ko je treba storiti vse napore za ustvaritev ekonomske Male zveze?

2. Kaj bi poretli češkoslovaški gospodarski krogi, če bi naša država omejila uvoz češkoslovaškega stekla v našo državo na primer samo nekaterim trgovinam?

3. Kaj bi poretli češkoslovaški gospodarski krogi, če bi Jugoslavija prenesla uvoz češkoslovaškega suknenege blaga v naši državi na primer na agrarne zajednice?

Kakor je razvidno iz vsega gornjega, je potrebno, da se izvršijo hitre korekture, ki so v interesu obeh držav. Na sinajski konferenci ministrov Male zveze je bilo sklenjeno, da se ustvari gospodarski blok Male zveze in da se bo sredi meseca novembra sestel v Pragi komitej 15 ekspertov iz treh držav Male zveze, ki bo pripravil teren za reorganizacijo gospodarske Male zveze. Zato bi bilo želeli, da bi se na sestanku gori omejenega komiteja proučila tudi vsa ta vprašanja.

Poljska-Jugoslavija

Varšava, 7. nov. b. V Gdini je bil te dni kongres poljsko-jugoslovanskega društva, na katerem je predaval poslanec Tebinka o Jugoslaviji. Po končanem predavanju je poslanec Tebinka govoril o svojih vtisih z izleta po Jugoslaviji in so na kongresu navzočini sklenili, da organizirajo poljsko-jugoslovansko društvo, ki bo s svojim delokrogom obsegalo več okrajev Pomorja in Gdanskega. K novo ustanovljenemu društvu je takoj pristopilo nad sto oseb, med njimi najodličnejši predstavnik gospodarskega in kulturnega življenja iz poljskega Primorja. Na kongresu je podčrtal Tebinka, da je posebno Gdinja zelo pripravna za lepe in priske zveze z jugoslovanskimi pomorskimi kraji. Na kongresu se je sklenilo, da se zahvali vasi Gdini, ki se nahaja na otoku Hvaru v Jugoslaviji, za želje, ki jih je izrazila za razvoj poljskega Pomorja in se je tej vasi poslal lep album s slikami poljske Gdine in košček poljske morske pene.

Baritonist Rudolf Bukšek -- umrl

Včeraj zjutraj ob 8.45 je nenadoma umrl znani baritonist zagrebškega Narodnega gledališča, Slovenec Rudolf Bukšek. Sinoci je še pol Premisla

v operi »Libuši«, katere se je udeležila tudi kraljica Marija; zjutraj se je počutil slabega, radi česar se je odpravil v nevrološko kliniko (kjer se je zadnje čase zdravil), toda med pregledom pri dr. Lopašiču mu je nenadoma postalo slabo in par minut za tem je bil že mrtev. Zadela ga je srčna kap.

Nova bolgarska vlada?

Sofija, 7. novembra. AA. V političnih krogih zadnje dni epet govore o skorajšnji izpremembi bolgarske vlade. Te glasove potrjuje tudi današnja »Pobeda«, ki pravi, da nastopi ministrska kriza že pred začetkom parlamentarne debate o odgovoru na prestolno besedo. Po informacijah tega lista bi v novi vladi ne bilo več radikalov in liberalov, na njihovo mesto bi pa stopili člani »Demokratskega Zgovora« Ljapčeva in Burova. Če pride do te kombinacije, bi bili kandidati »Demokratskega Zgovora« Vladimir Molov, Petko Stainov in Stojko Mošanov. Novo vlado bi sestavil Aleksander Malinov, predsednik sobranja bi pa postal sedanji notranji minister Aleksander Girginov.

Vladne spremembe v Italiji

Rim, 7. nov. c. Spremembe, ki so se izvršile v italijanski vladi, uvrstajo v končno fazo fašistično akcijo za združenje vseh oboroženih sil v edinstveno organizacijo državne obrambe. Današnji šteti proglašajo, da teče ta akcija že sedem let. Mussolini kot voditelj fašizma in organizator fašistične države je že tedaj smatral za potrebno, da vodi osebno vsa vojaška ministristva. Preteklo leto je Mussolini prevzel ministristvo vojske, ker je moral od blizu kontrolirati potek te akcije. Sedaj prevzema drugi dve ministristvi: za letalstvo in mornarico. Na ta način bo Mussolini vsa tri vojaška ministristva vodil enotno. On je obenem tudi vrhovni poveljnik fašistične milice.

90% Baskov za avtonomijo

Madrid, 7. nov. tg. V treh provincah, ki tvorijo narodni teritorij Baskov, Vizcaya, Gdi puzcoa in Alava se je v nedeljo vršilo ljudsko glasovanje o baskijskem avtonomnem statutu. Začasen izid volitev je pokazal, da je nad 90% Baskov za avtonomijo.

Kje je Dedek?

Reka, 7. nov. c. Inž. Franjo Dedek, ki so ga 17. septembra aretirali Italijani na Reki in odpeljali v Trst, se še vedno nahaja v Trstu v političnem zaporu. Domneva se, da proti Dedeku ne bo prišlo do sodne razprave, ker ga nič ne obremenjuje.

Katoliška cerkev v Kraljevem

Kraljevo, 7. nov. m. 19. t. m. se bo tukaj blagoslovila novo zgrajena katoliška cerkev. Blagoslovila jo bo belgrajski nadškof oče Rodič. V novi cerkvi bo prostora za 800 ljudi, nova župnija pa šteje okoli 3000 duš. Pod novo župnijo spadajo: Kraljevo, Čačak, Užice, Vrnjačka Banja, Gornji Milanovac in Kruševac.

Vsa mesta v pošti zasedena

Belgrad, 7. nov. AA. Uprava pošte in brzojava nas naproša, da tole objavimo: Interesantje se opozarjajo, da uprava pošte in brzojava ne sprejema več prošelj za sprejem v državno službo, ker so vsa mesta že spopolnjena.

Utrinki

DOBROTNIKI CLOVESTVA

Rektor hospica na Velikem So. Bernardu je dobil sporočilo, da sta dva meniha in dva laična brata, ki so januarja zapustili Evropo, da ustanove na prelazu Sila v Tibetu hospic, pričeli pripravljati že vse potrebno za zgradbo gorskega zavetišča. Stirje redonitki so le z največjim naporom dosegli visoko gorsko točko. Poleg izrednih težav, ki so jih imeli premagati v divjem gorovju, so se morali boriti tudi proti gorskim roparjem, ki jih je pokrajina radi številnih potnikov, ki se poslužujejo gorskega prelaza, polna. Menehi so si pridobili naklonjenost roparjev, kakor tudi ostalega prebivalstva s svojo zdravniško znanostjo. Kakor poročajo, žive sedaj z vsemi v najboljši zastopnosti.

Pokrajina Sila, je zlasti v letni dobi polna roparjev, katere pa često presenetijo sneženi viharji in divji vetrovi. Menehi upajo, da bodo mogli nečete rešiti in sicer predvsem z uporabo smuček, v čemer so, kakor znano, pravi mojstri. Kakor poročajo, so za Tibetance že pričeli s smučarskim kurzom, čemur so se spočetka domačini upirali, polgoma pa uvidevajo velike koristi smučkega znanja. Z zgradbo zavetišča bodo menihi pričeli spomladi, toda že sedaj tmajo polne roke posla z zdravljenjem bolnih Kitajcev, Indcev in Tibetancev. Tako nadaljujejo samotarji iz St. Bernarda svojo slavno tradicijo v osrčju Azije. V silni višini, ki se spenja med Janjce in reko Mekong, bodo še dolgo časa mogli delati, dokler ne bo tudi preok teh visok stekla cesta in po njej avto. — Zgradnja hiše ljubezni v tako samotnem in zapuščenem kraju in na taki višini (4436 m) je čudovit zgled duha, ki označuje menihe iz St. Bernarda in po katerem so postali znani po vsem svetu.

Rudolf Bukšek se je rodil 7. aprila 1882 v St. Jurju ob juž. žel. V letih 1901—1907 je nastopal na diletantskih odrih v Celju, kjer ga je spoznal Anton Verovšek, ko je gostoval tam. Takoj ga je povabil, naj pride v Ljubljano. Res je Bukšek sledil vabilu, na kar ga je preizkusil kapelnik Benišček in ga takoj sprejel v operni zbor. Radi lepih glasovnih kvalitiet je že prvo leto nastopil v solonastopih. Toda, kakor sam pripoveduje (pisal je obširen dnevnik), se je v »Podkriževalcih« Anzengruberjevih, v katerih je nastopil skupno z Betetom, tako zmedel, da ga sploh ni bilo več v gledališče. Toda Benišček ga je poiskal in znova vnel za oder. Sprva je pel manjvredne vloge, polagoma pa se je razvijal, zlasti še, ker je hodil v šolo k hubadu in baritonistu Sleglu. Na turnejah (katere so imeli ljubljanski igralci v drugi polovici sezone, ker tedaj niso prejemali gaže), se je seznanil Bukšek tudi s Hrvti. Leta 1913 se je odpravil na študijsko potovanje v Prago in na Dunaj, nato je nastopil v Oseku, kjer pa je bil gledališki ansambel že naslednje leto razpuščen. Nato ga je sprejel Zagreb, a po nekaj letih se je znova vrnil v Osek, kjer je prav za prav pod vodstvom sedanjega opernega ravatelja v Ljubljani, M. Polića, ustvaril svoje najlepše vloge v Tosci, Carmenu, Onjeginu itd. Takrat je gostoval tudi večkrat v Ljubljani, od leta 1924 do svoje smrti pa je bil član zagrebškega Narodnega gledališča.

Bukšek je bil po svojem značaju nežen, toda ambiciozen, energičen do sebe, silil se je kljub rahlemu zdravju, da bi uspel. Toda kot samouk ni mogel dospeti do vodilnih vlog, dasiravno se je močno izpopolnil s kasnejšimi šolami, zategadelj je bil večno nezadovoljen s seboj. Najbrž je prav ta ambicioznost, a na drugi strani nezadovoljstvo s svojim neuspehom bilo vzrok, da je idealni pevec Bukšek v pidesetem letu življenja nenadno umrl.

Resolucije kongresa GZZ

Belgrad, 7. nov. m. Pri telefonskem presnosu iz Belgrada se je včerajšnjem poročilu o kongresu Glavne zadrudne zveze vrnila pomota v delu, ki govori o reviziji obrtnega zakona. Del resolucije, ki govori o tem vprašanju, se glasi dobesedno takole:

»V pogledu revizije obrtnega zakona, ki jo je pokrenilo samo trgovinsko ministristvo, smatramo, da od nje nikakor ne smemo odstopiti, a sama revizija zakona, v kolikor se tiče gospodarskih združenj, se naj izvrši v smeri, kakor je to predlagala trgovinskemu ministristvu Glavna zadrudna zveza. Posebno se ne sme zahtevati, da bi morali biti vsi člani produktivnih združenj kvalificirani mojstri, ampak samo eden od članov te zadruga«.

Književni natečaj

Belgrad, 7. nov. AA. Društvo prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzorić« je razpisalo književni natečaj za leto 1933. Tekmujejo lahko samo tiskana leposlovna dela (pesmi, novele, romani, drame, eseji), ki so bila objavljena v posebni knjigi v teku letošnjega leta. Nagrada znaša 6000 Din.

Seja vlade

Belgrad, 7. nov. AA. Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom dr. Milana Srkskića, predsednika ministrskega sveta.

Osebnosti

Ljubljana, 7. novembra. AA. G. ban dr. Drago Zlarišič v četrtek, 9. t. m. ne bo sprejemal, ker bo službeno odsoten.

Belgrad, 7. nov. m. Napredovali so: za višjega kontrolorja pri glavnem ravnatelstvu jugoslovanskih državnih železnic Franc Drušković in Ivan Volavšek, dosedanja kontrolorja 7. pol. skupine, za kontrolorje Friderik Pregelj, Robert Dermove, Martin Rupar, Rihard Batistić, Ivan Košca, Ludvik Prebil, Stanislav Trček, Anton Kurali, Ciril Zupan. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Belgradu v 7. pol. skup. za kontrolorje: Viktor Hren, Lovrenc Poljak in Viktor Dežela, za glavnega arhivarja Rudolf Podpac in Franc Železnik, za višjega strojnega nadzornika Jožef Tuma, za višje strojevodje Anton Soukup, Vincenc Jordan in Albert Papler. — Upokojen je Ivan Miklave, višji prometnik 10. pol. skupine.

Belgrajske vesti

Belgrad, 7. nov. m. Snoči se je vrnil iz Rima tukajšnji nadškof Rodič, ki je bil po službenih poslih v Vatikanu.

Belgrad, 7. nov. m. V dvorani tukajšnje Delavske zbornice je pričel zasediti danes kongres hotelskih in kavarniških natararjev in nameščencev, na katerem se pretresa vprašanje fuzije vseh splitskih organizacij v močno organizacijo natararjev iz vse države. Kongres naših natararjev so pozdravili med drugim tudi natararji iz Sofije in z Dunaja.

MODERNA VOLILNA PROPAGANDA V ŠPANJI

Španski katoličani se pri sedanjih volitvah, ki bodo imele nadse dalekosežne posledice, prizadevajo, da volilni boj vodijo z najmodernejšimi sredstvi. Katoliška »Ljudska akcija« (Accion Popular) ne dela za kako določeno stranko, ampak vodi na splošno boj proti sedaj vladajočim marksistom v prilog desničarskih strank. Zudnje dni je preplavilo Španijo s propagandnim materijalom v obliki plakatov, letakov in napisov. — Vse je usmerjeno v eno parolo: glasujte za desnico! Glasujte proti marksizmu! Nič manj kot 200.000 barvanih plakatov, pri katerih so sodelovali znani umetniki, je bilo izdanih. Istočasno so vrgli nad 10 milijonov letakov med narod, katerim bodo sledili nadaljni milijoni. Vsi ti letaki slikajo v žitih barvah uničujoč gospodarski položaj, v katerega je strahovlada marksistov spravila deželo. Na enem izmed letakov stoji na primer: »Levičarska politika je državni proročun zvala za 900 milijonov. So mar bile te ogromne vsote izdane v dobrobit države? 600.000 otrok je prej v samostanskih zavodih prejelo brezplačen pouk. 400.000 telemo pohabljenih otrok, starcev in bolnikov je v redonih zavodih prejelo tolažbo in pomoč. Posledica levičarske politike bo, da se bo razširil analfabetizem med otroci in obup med brezmočnimi.« — Posebna propaganda je namenjena tudi ženakim volilecem. V propagandna serhe se uporabljajo kino, radio, aeroplani in svetlobni napisi. Desnici upa, da se ji posreči poraziti marksizem pri volitvah, zlasti ker si je levica z odloznom kulturnim bojem nakopala tudi med vnetimi republikanci mnogo sovražnikov, nasprotno pa je na gospodarskem polju popolnoma odrekla.

Zaboljšanje dolenske živinoreje

Lepa manifestacija složnega dela za gospodarski napredek

Ze desetletja so se naši Dolenjci odlikovali kot vzorni živinorejci in se z veliko vnamo in veseljem oprijeli smotne reje plemenskih živali. Davno so že uvideli, da jih je narava obdarila z bogastvom, ki ga lahko s pridom izkoriščajo edino le z umno in intenzivno govedorejo.

Dolenjci so bili pa tudi prvi živinorejci pri nas, ki so uvideli, da je le v skupnem delu moč in uspeh, da le organizirano združeno udejstvovanje lahko nudi našemu kmetu boljše bodočnost in utrdi njegove gospodarske temelje. V tej odločni zavesti so si postavili prve temelje najvažnejši gospodarski panogi — živinoreji in v letu 1909. ustanovili prve živinorejske zadruge. Minulo bo kmalu 25 let, ko se je prvič manifestiralo s skupnim složnim delom za gospodarski napredek dolenske živinoreje.

Sivo-rjavo dolensko (montafonsko) govedo si je hitro pridobilo sloves in danes je to najboljše pasemsko okrožje, ki obsega okraje Kočevje, Krško, Litija, Ljubljana, Logatec, Novo mesto, Metlika in Črnomelj.

Zadnja leta so se ustanovile številne živinorejske organizacije, ki imajo za cilj smoteno in sistematično odpirati gospodarsko najboljše plemenske živali in potomce le teh sprejeti za nadaljno rejo. S takim organiziranim in sistematičnim delom se bo v teku generacij doseglo, da se bo plemenska in gospodarska vrednost tega goveda silno dvignila. Nič manj kakor 25 živinorejskih selekcijskih organizacij vodi stalno molžno kontrolo pri 1184 kravah in to število stalno narašča.

Da se to sistematično delo še bolj poglobi in se izvaja na enotnih smernicah, so živinorejci že dalje časa stremeli za tem, da si osnujejo svojo matično organizacijo — živinorejsko zvezo, ki bo kot vrhovna inštanca avtoritativno vplivala na področje živinorejske edince in obenem zastopala njih interese.

V zvezi s tem je sklicala kr. banska uprava za soboto dne 4. novembra t. l. v Ljubljani ustanovno skupščino za Zvezo selekcijskih organizacij sivo-rjavega dolenskega goveda.

V zbornični dvorani Kmetijske družbe se je zbralo nad 60 najboljših živinorejcev in živinorejskih strokovnjakov iz celega sivo-rjavega pasemskega okrožja, da si postavijo nov temelj dolenski živinoreji.

G. načelnik kmetijskega oddelka, ing. Zidanšek je ob 10 začel zborovanje ter napredka željne živinorejce najpristneje pozdravil v imenu g. bana. V

lepih uvodnih besedah je na kratko pojasnil važnost enotnega zastopstva za živinorejo Dolenske in načrtnega enotnega poslovanja v strokovnem in komercialnem pogledu. Nato je še živ. ref. kr. banske uprave g. ing. Wenko podrobno razložil naloge in pomen bodoče zveze ter raztolmačil osnutek novih zvezinskih pravil, ki so vzeta iz praktičnega in domačega življenja in ne mogoče iz kakih inozemskih vzorcev, kar se v takih slučajih zelo čisto prakticira.

Vsi zborovalci so vestno sledili posameznim točkam osnutka pravil, o čemer je pričala živahna ali strogo stvarna debata. Naravnost manifestacijsko se je izjavila cela skupščina za enakopravnost vseh živinorejcev, da naj veljajo iste pravice in dolžnosti za gospodarja, ki redi eno samo govedo, kakor za onega veleposestnika, ki jih redi 30.

Ko so se po vsestranski debati pravila dopolnila in popravila, jih je skupščina soglasno odobrila. Sledile so volitve prvega načelnika zveze, ki bo prevzelo težko nalogo zgraditi to novo gospodarsko trdnjavo, katere temelje je skupščina že položila.

V načelstvo so bili izvoljeni sledeči gospodje, ki so si na popoldanski seji že porazdelili funkcije: Hočvar Franc, Velike Lašče, načelnik; Kolenc Lojze, Zagorje, I. podnačelnik; Stih Ivan, Dobropolje, II. podnačelnik; ing. Jelačin Ivan, Ljubljana, tajnik; Furlan Franc, Vrhnika, blaginik; odborniki: Ilc Karel, Dolenja vas pri Ribnici, Levstek Ivan, Sodražica, Ravnihar Josip, Njivica pri Radečah, Vide Franc, Zvabovo, Lenarčič Stanko, Nova vas pri Raketu, Zelnar Ivan, Gotna vas, veter. Drošč Jože, Kočevje, in Hočvar Franc, Struge, kot zastopnik Kmetijske družbe. V nadzorstvo so bili izvoljeni dr. Veble Franc vet., Ljubljana, Mrhar Franc, Prigorice pri Ribnici, in Malasek Franc, profesor, Novo mesto.

Pri nadaljnjih točkah dnevnega reda se je zborovalcem razglasila razdelitev plemenskih bikov, ki so bili pred kratkim importirani iz Švice in so namenjeni oplemenitvi domače dolenske živine.

Po končanem izredno uspelem zborovanju se je predsedujoči ing. Zidanšek zahvalil vsem navzočim za vestno pazljivost in resno voljo za živinorejski napredek z vročo željo, da bi novo ustanovljena zveza rodila čim obilnejši sad in pripomogla Dolenski do blagodejnih gospodarskih uspehov.

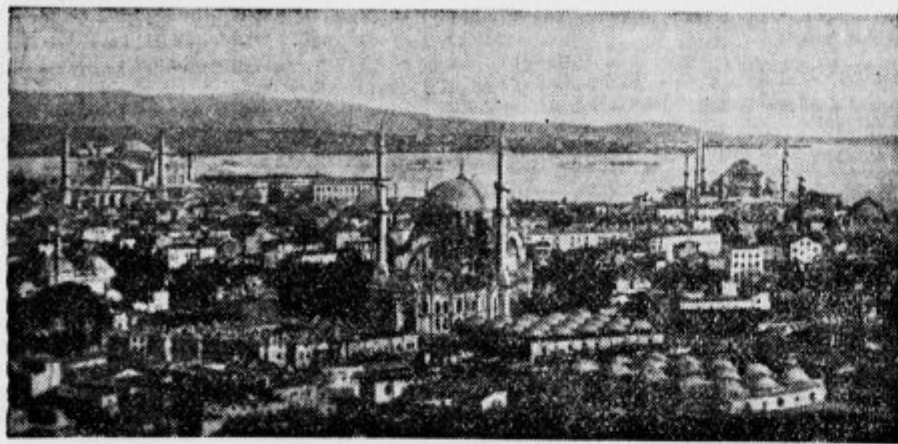
Tam za turškim gričem

Paberki s poti v Ankaro

Turki praznujejo letos desetletnico svoje nove, moderne republike. Glavne svečanosti so bile 29. in 30. oktobra v Ankari, v novem glavnem mestu Turčije. Na te svečanosti so bili povabljeni poleg mnogih drugih tudi časniki, menda iz vseh držav Evrope. Tudi naše jugoslov. časnikiško društvo se je odzvalo povabilu ter poslalo v Ankaro delegacijo 13 članov; v kateri je bila tudi moja malenkost.

Potovali kot časnikiar ni ravno neprijetno. Časnikiarji so poseben, privilegiran stan med sta-

brodu, na naši obmejni postaji. Carinske in policijske formalnosti so bile izvršene mimogrede. Treba se je pripraviti za vstop v drugo državo. Premaknili smo uro za 60 minut naprej, kajti Bolgarija ima vzhodno-evropski čas. V menjalnici smo si zamenjali nekaj dinarjev v bolgarske leve. Bolgarsko osebje je prevzelo naš vlak in že smo odbrzeli dalje. »Odrzeli« je zelo relatičen pojem. Sicer smo imeli ogromno lokomotivo, ki je puhala črne oblake dima kot kak vulkan, toda mudilo se ji ni nikamor. Bilo je ravno narobe kot pri Krpa-

Carigrad: Vhod v Bospor. Spreddaj Evropa, za morjem Azija.

novi. Oni so velike trobente modernega veka in vsakdo želi, da bi te trobente igrale prijetne melodije, oziroma, da bi jih zamasil, ako bi utegnili biti muzika neprijetna. Od tod menda razne udobnosti, ki jih časnikiarji vsepovsod uživajo. Časnikiarju so vsa vrata odprta: v parlamentu kramlja s poslanci in v ministri pred sobo naletite nanj; na svečanih banketih je neizogiben gost; pri sprejemih, čajankah in »zakuskah« ga dobite vedno v bližini bufeja; politike, umetnike in gospodarstvenike neženirano »nabada« in skuša iztisniti iz njih vsaj kakšno izjavo, če že ne more dobiti mogočnega intervjuja, ki bi ga njegov list prinesel kot masten »lagger«. Posebna slaščica so za časnikiarja razna potovanja v tu- in inozemstvo. Pri teh potovanjih živi seveda kot glasnik javnega mnenja na javne stroške. No, reči moram, da so taka potovanja zelo poceni, ker so zastopni.

Tako sva odjadrala iz Ljubljane kot gosta turške republike dva, tovariš od »konkurence« in jaz, proti bratskemu jugu. Prva prijetnost najinega potovanja je bila ugotovitev, da rajni gospod Herschel s svojim vremenskim ključem ne obvlada Balkana. V Ljubljani je bilo po predpisih, v Zagrebu že ni bilo sledu o kaki moči, v Beogradu pa naravnost vroč dan. Prva pot je bila v Presburo, kjer smo našli še nekaj svojih tovarišev in dobili potrebna navodila, nato pa na bolgarsko in turško poslanstvo, kjer je bilo treba urediti formalnosti glede potnih listov. V kratkem je bilo vse urejeno, kajti za službena, skoraj bi rekel diplomatska potovanja ni treba vseh onih neprijetnih podrobnosti: kolkov, taks, fotografij itd., kot jih imajo navadni zemljani.

Ob enajstih zvečer nas je brzovlak potegnil z beogradskega kolodvora v črno noč proti jugu. Prestolnica, ki je žarela v morju luči, se je počasi izgubljala za topiderskim gričem. Pripravili smo se na počitek. »Imovitejši« so si privoščili spalni voz, plebejci pa smo izrabili to priliko in izegnili svoje okončine na izpraznjene sedeže rezerviranih kupejev. Kolesa so bila svoje železni takti enakomerno, uro za uro. Mladenovac, Palanka, Jagodina, Čuprija, Paračin, Stalač (Bog te živi, direktor Remec v sosednjem Krusovcu), Aleksinac, smo slišali v polsnu klicati sprevoznike, ko smo se vozili po junaški Šumadiji, arcu in ponosu bratskega naroda.

Jutro nas je prebudilo v Nišu. Ni časa, da bi ga pogledali. Treba je naprej, kajti pot je še dolga, dolga. Še par uric vožnje, že smo v Cari-

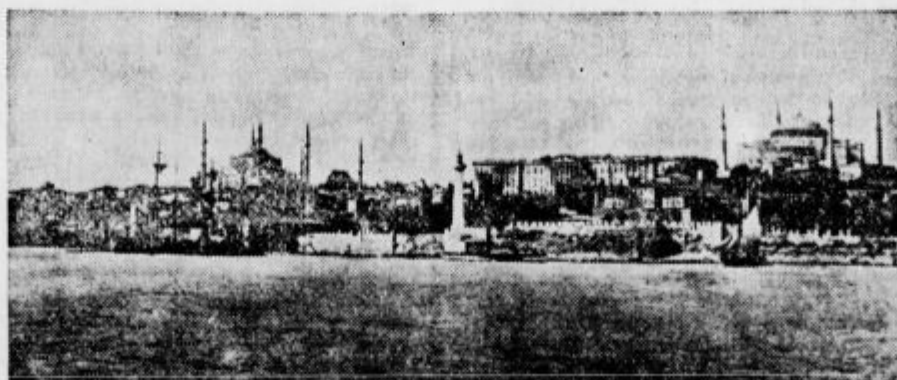
gradu, na naši obmejni postaji. Carinske in policijske formalnosti so bile izvršene mimogrede. Treba se je pripraviti za vstop v drugo državo. Premaknili smo uro za 60 minut naprej, kajti Bolgarija ima vzhodno-evropski čas. V menjalnici smo si zamenjali nekaj dinarjev v bolgarske leve. Bolgarsko osebje je prevzelo naš vlak in že smo odbrzeli dalje. »Odrzeli« je zelo relatičen pojem. Sicer smo imeli ogromno lokomotivo, ki je puhala črne oblake dima kot kak vulkan, toda mudilo se ji ni nikamor. Bilo je ravno narobe kot pri Krpa-

novi kobilici: velika mrha, majhna meč! Od brzovlaka je ostalo samo še ime, brzina je ostala v Carigradu. Vendar je bolgarski brzec še naravnost leteči Holander proti slovitemu turškemu eks-presu, kateri nas je pozneje sprejel v svoje okrilje. Kar tiče železnice, so naši sosedje na vzhodu še daleč, daleč za nami. Tam je tudi promet v znamenju orientalskega gesla: ima vremena.

Bolgarija! Koliko in kako različnih čustev je bilo v naših srcih, ko smo prestopili bolgarsko mejo! Le malo smo se tja gredje pomudili v Bolgariji. Ogledali si jo bomo natančneje na povratku. Mi hitimo naprej, vedno naprej, proti pravemu orientu.

Ko zapuščamo bolgarsko mejo pri Svilengradu, se nam primeri prva neprijetnost. Zašli smo v Grčijo. O časnikiarjih je znano, da ne znajo zemljepisja. In tako smo tudi mi pozabili, da gre tu železnica precejšnje kos po grškem teritoriju. Pa ta teoretična napaka bi ne bila nič, ako bi ne imela praktičnih posledic! Treba je bila plačati vožnjo po grškem teritoriju. Ni bilo prijetno, a hočeš, nočeš, moraš! In tako smo odšteli nekaj stotin drahem, da smo mogli prebrsti ta neprijetni kot. Da nas je Grk, ki je menjaval denar, pošteno odril, menda ni treba posebej omenjati.

Edirne, Odrin! Turčija! Torej vendar! Ze smo na začetku cilja! Turčija! Koliko misli se podi po glavi! Berila iz ljudskošolske čitanke, Jurčičev Ju-

Istanbul, najzanimivejši del Carigrada. Na levi mošeja sultana Ahmeta, ki stoji na mestu nekdanje Justijanove palače, v sredi pravosodna palača, na desni Aja Sofija.

Najrajši imam

težko delo!

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Veliko pospravilo je zame praznik. Kakor bi trenil, preženem nesnago... kakor bi mig-nil, napravim kuhinjo lepo snažno. Ognjišče očistim tako, da se lahko ogledate v njem. In kaj šele kuhinjsko opravo! Ne — tega ni mogoče popisati. Pridite hitro pome k trgovcu!

Nov amaterski film

Ljubljana, 7. nov.

Snoči je predvajal v dvorani Delavske zbornice svoj film g. Cveto Švigelj, ki je znan kot dober foto-amater. Film, ki naj bi izključno kazal le lepoto prirode, je bil posnet na ozkem, 16 milimetrov filmu trdke Kodak in ima značko »Supersensitive«. Posamezni in tehnično težko izvedljivi posnetki so dokazali prvovrstnost tega negativnega filma. O filmu samem, njegovi zgradbi in dinamiki, ki je ni bilo, pa moramo reči, da je film tipična filmska fotografija. Človek dobi vtis, da gleda album z motivi, ali da je pri skopičnem predavanju, kjer je diapozitive zamenjal film. Tudi izbira motivov je premonotona: lokomotiva, voda, krave in drevje se ponavljajo ves čas. Prav posebno pa moti vztrajno ponavljanje istih ali pa prav malo izpremenjenih posnetkov, tako da dobi gledalec vtis, da mu je bilo vse dvakrat servirano. Ves film, ki ima sicer nekaj res lepih motivov, je tipičen dokaz za to, da amater, ki zamore posneti lep motiv, še zdaleka ni prodril do bistva filma.

Zgubljen

je ta zob, če ga takoj ne zalijemo. Ostanek jedi se je zajedel med zobe, ustvarja se mlečna kislina in razkroja zobno sklenino. Posledica tega je majhna luknjica. Dnevna nega s Chlorodont zobno pasto ščiti zobe pred prezgodnjim razpadanjem, ohranja jih zdrave in dela sjajne bele. Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—.

Vodni vrtinci nad Boko Kotorsko

Boka Kotorska je znana tudi po tem, da ima v naši državi povprečno največ padavin letno. Zadnja dva tedna vlada v Boki pretežno deževno in oblačno vreme. Nad Boko se neprestano zbirajo težki oblaki. Redki solnčni dnevi pa pričarajo pravi videz poletja in tuji se vedno obiskujejo lepi in romantični zalivi, ki prav zadnje dneve nudi tujcem poleg svojih stalnih lepot tudi nekaj drugih zanimivosti. V zadnjih 14 dnevih so nastali namreč nad Boko trije vodni vrtinci, od katerih je bil zadnji prav katastrofalne obsežnosti. Ta vrtinec se je pojavil pred nekaj dnevi na odprti sipini južno rta Oštre. Le sreča je nanesla, da se tam slučajno ni nahajal noben parnik. Ogromen lij vode (vodni vrtinci imajo po večini obliko veksanskega liza), obrobljen s pasom temnih oblakov in z morsko površino, se je zlivat tik pri vzhodu v Boko Kotorsko. nato pa se je obrnil ter oddivil na odprto morje. Vrtinec je bil visok kakih sto metrov. Le sreča je hotela, da se ta vrtinec ni zlivat na kultivirano zemljo ali nad naselbine, potem bi tak vrtinec imel prav take posledice, kakor nedavno v Hvaru, o čemer smo že itak poročali. V Boko Kotorsko je dospelo nekaj nemških turistov, ki bi radi filmali te naravne pojave.

Razveseljiva bilanca tajskega prometa v Kamniku

Kamnik, 7. novembra.

Bilanca tajske sezone za leto 1933 je za Kamnik zelo razveseljiva. Število tujcev, ki so letos obiskali Kamnik, je sicer v primeri s preteklim letom nekoliko padlo, vendar pa je narastlo število nočnin za skoro 5000. Statistika, ki jo s priznano vestnostjo in točnostjo vodi tajništvo Tujekoprometnega društva, nam pove, da je obiskalo naše mesto v letošnji sezoni 608 letovisčarjev, ki so ostali v Kamniku 15.478 noči. Vsak tujec je torej bival pri nas 25 do 26 dni. V številu letovisčarjev in nočnin niso všteti razni potniki in ostali poselniki Kamnika, ki so prenočevali le eno noč. Statistika se nanaša le na mesece v glavni sezoni in pomeni proti številkam za isto dobo leta 1932 velik napredek. Takrat je bilo število letovisčarjev nekoliko večje in sicer 653, toda ti so bivali v Kamniku skupno samo 10.842 noči in je odpadlo na vsakega samo 16 do 17 dni. Porast nočnin v letošnji sezoni doseže skoro 30 odstotkov. Po poklicu je bilo največ letovisčarjev državnih uradnikov s svojimi družinami. Zanimivo je dejstvo, da je kljub splošnemu padcu števila gostov naraslo število inozemcev od 132 na 162. Največ je bilo Avstrijcev 57 (lani 28), Čehoslovakov 39 (30), Italijanov 31 (29), Madjarov 4 (9). Gostov iz ostale Evrope je bilo 28 (27), iz Amerike pa 3 (4). Jugoslovani so bili 446, med njimi 175 iz dravske, 92 iz savske, 111 iz dunavske in 68 iz primorske banovine. V restavracijah in gostilnah je bilo nastanjenih 292 tujcev, v privatnih stanovanjih pa 316. Lestvica gibanja tajskega prometa v zadnjih petih letih nam kaže trajen in razveseljiv napredek, kar je pač posledica smotne reklame, ki jo vrši občina in tujekoprometno društvo ob vsestranskem razumevanju in podpori vsega našega meščanstva. Od leta 1929 je v posameznih letih število letovisčarjev gostov takole naraščalo: 186, 455, 507, 653 in letos 608. Nočnine pa so naraščale v naslednjem razmerju: 3452, 6816, 9694, 10.842 in letos 15.478. Statistika nam daje nado, da čaka Kamnik v tujekoprometnem oziru še prav lepa bodočnost.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«

Liublanske vesti:

Blaženi Jožef Pignatelli D. J.

(1737—1811)

Ko so sovražniki vere in Cerkve zadnji čas začeli preganjati jezuite in se proti njim posebno divje razbjesili na Španskem, je papež Pij XI. brezbožnikom navkljub, Družbi Jezusovi v tolažbo in v znak svojega zadovoljstva z njenim delovanjem 21. maja 1933 proglasil o. Jožefa Pignatellija D. J. za blaženega. O. Jožef Pignatelli je bil posebej zato, ker je bil Španec in je živel v času, ko je bila Družba Jezusova najhujše preganjana, namreč ob njeni ukinitvi. S tem je Družba Jezusova za prestalo trpljenje in krivice prejela največje zadoščenje, o. Pignatelli pa zaslužen slavo.

O. Jožef Pignatelli je potomec ugledne plemiške rodbine. Rojen je bil 27. dec. 1737 v Saragosi. Ves je gorel za slavo in zmago katoliške Cerkve in je želel postati misijonar. Vstopil je v Družbo Jezusovo. Čednosti skromnega redovnika so se pokazale, ko so 1767 jezuiti bili izgnani iz Španije. Sorodniki so o. Pignatelliju izposlovali dovoljenje, da sme ostati v domovini, če izstopi iz jezuitskega reda. Toda zvesti redovnik je rajši zapustil domovino nego ljubljeno Družbo Jezusovo. Izgnane jezuite so naložili na ladjo in jih po dolgem križarjenju sem in tja izkrcali na otoku Korziki. Ko pa so jih odotod kmalu zapodili Francozi, so se zatekli v Italijo. O. Pignatelli je bil s svojo neskaljivo vedrostjo in udanostjo v voljo božjo preganjanim soprotno najboljši svetovalec in tolažnik, in s svojimi dobrimi zvezami velik dobrotnik.

Medtem ko sovražniki rovali naprej in naposled z obrekovanji in lažmi pripravili papeža Klementa XIV. do tega, da je 21. julija 1773 ukinitil Družbo Jezusovo sploh. Hujšega jezuitov ne bi moglo zadeti. Toda zvesti svojemu duhu in obljubi pokorščine so se uklonili in razšli. 23.000 dobrih delavcev je odločilo iz rok motilo v božjem vinogradu. Samo v Rusiji se jim vsled naklonjenosti carice Katarine II. in z odobrenjem papeža ni bilo treba raziti. Jožef Pignatelli se je naselil v Bologni. Ker direktnega dušnega pastirstva ni smel izvrševati, se je vsega posvetil molitvi, študiju in karitativnemu delovanju. Na zunaj je sicer

odložil jezuitsko haljo, toda v srcu je ostal jezuit. Še dalje je skrbel za zapuščene in obubožane soprotni in jim izkazoval duhovna in telesna dela usmiljenja.

Počasno so se razmere izboljšale in posamezni vladarji so s papeževu vednostjo začeli vabiti jezuite nazaj v svoje dežele, najprej one iz Rusije, sčasoma pa sploh vse, ki so nekdanji bili člani Družbe Jezusove in se niso pomirili. Tudi Pignatelli je kot starček hitel obnoviti redovne obljube. Poverjena mu je bila obnova in organizacija Družbe v Italiji. Z mladeniško podjetnostjo in gorečnostjo se je lotil naporega dela. Zbiral je razkropljene soprotni, nanovo odpravljal redovne hiše in kolegije, vzgajal naraščaj in mu vival duha starih očetov. Tako je tvoril most med »staro« in »novo« Družbo Jezusovo. Čeprav bolehen in že glavno zaposlen se je vztrajno pokoril s postom in z bdenjem. Visoko in nizko ga je ljubilo, spoštovalo, k njemu hodilo po svet in pomoč. Bilo je delo in osebnost in svetost o. Pignatellija, kar je pospešilo obnovo jezuitskega reda. Dne 7. avgusta 1814 je papež Pij VII. slovesno obnovil Družbo Jezusovo, ne da bi količikaj spremenil na njenih prvotnih pravilih. O. Pignatelli pa je izdihnil že 15. novembra 1811.

Proglasitev o. Pignatellija za blaženega se bo v jezuitski cerkvi Sv. Jožefa v Ljubljani praznovala takole:

Slovesna tridnevna od 9. do 11. novembra s pridigo in litanijami, ob pol 8 zvečer. Ob začetku tridnevne v četrtek 9. t. m. bo prevzeli g. škof dr. Rožman izvršil slovesno odkritje slike blaženega (delo ge. Mare dr. Sajovičeve).

V nedeljo 12. t. m. ob 8. pontifikalna sv. maša mil. gosp. prošta Nadraha v čast bl. Jožefu Pignatelliju; zvečer ob 6 slovesna sklepna pobožnost z zahvalno molitvijo.

Kdor v teh dneh obišče cerkev Sv. Jožefa in tam molj po namenu sv. očeta, prejme lahko vsak dan enkrat 100 dni odpusta; če prejme sv. obhajilo, pa enkrat popolni odpustek.

certu obišče še Maribor in Sarajevo. Pevci iz južnih krajev naše domovine so na glaslo kot najboljši skopljanski zbor. Spored sestoja iz umetnih, duhovnih in svetnih moških in mešanih zborov. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene od 6 do 30 dinarjev.

Peovski zbor »Vardar« iz Skoplja se pripelje v Ljubljano v četrtek dne 9. t. m. pop. od ½2. Hubadova pevsko župa vabi ljubljanske pevce k sprejemu na glavnem kolodvoru. Vabljen je pa tudi narodno občinstvo, da počasti brate in sestre, ki pridejo tokrat prvič v našo sredo.

Predavanje prireditelji drevi ob 8 »Sveta vojska« v Rokodelskem domu v Ljubljani. Govoril bo msgr. Viktor Steska o »Alkoholizmu in močni volji«. Predavanje bodo pojasnjevali zanimivi zgledi.

Večerni gospodinski tečaj v »Mladiki«. Vse one gospe in gospodične, ki se zanimajo za večerni tečaj, naj pridejo v četrtek ob 17 v »Mladiko«.

DAMSKI PLASČI

205.-- Din športni plašč

290.-- Din plašč z baržunom

342.-- Din plašč s kožuho

ANT. KRISPER

Mestni trg št. 26 — Stritarjeva ulica št. 1—3. LJUBLJANA

© Roksi v Rokodelskem domu. V letošnji sezoni je bila »Roksi« v nedeljo že četrta predstava na odru v Rokodelskem domu. Kakor sta »Mlinar« in njegova hči na praznik Vseh svetnikov privabila toliko občinstva, da je bila dvorana prav res natrpana, tako je bilo tudi v nedeljo. Razveseljivo velik obisk predstav v Rokodelskem domu prina, kako se je to naše ljudsko gledališče z izbranim repertoarjem in dobrih igralnimi močmi priljubilo. — Connorsova tridejanka iz ameriškega življenja je po svoji snovi in izvedbi kar privlačna za občinstvo in za igralce same, kar se je poznalo tudi na Rokodelskem odru, saj je bila to ena najboljših predstav v zadnjih letih. Režiral je dr. Fr. Bajc, ki je obenem mojstrsko igral Tonyja Andersona. Prav tako zaslužio popolno priznanje za svojo igro vsi Harringtonovi — Puc M., Samčeva, Katia N. in Kavčičeva —, medtem ko Šarčev Caldwell, Cilina Mary in Flaherty R. Novaka v stranskih vlo-

nar, zakaj pisal bi ga pod dojemom enotne svoje osebnosti, na drugi strani pa morebiti vprav ta raznolikost sloga in načina obdelave osvežuje celotno knjigo. Na vsak način moramo vedeti, da bo »Življenje svetnikov«, ko ga bomo imeli v celotni izdaji, pomenilo za Slovence velik korak naprej v nabožni književnosti, zakaj to bo prva slovenska kritična in popolna izdaja te vrste.

Matiha Malešič: Izobčenci

Povest. Slovenskih večernic 86. zvezek, 1933. Izdala in založila »Družba sv. Mohorja« v Celju. Matija Malešič se je pred leti dobro uveljavil kot ljudski pisatelj, zlasti v motivih iz Slovenske Krajine. Skušal je zaleteti Slovensko Krajino folklorom in življenjsko realistično ter jo v epičnem slogu v vsej svoji posebnosti orisati. Toda že spoznal se mu je v slog in dejanje vnesel sentimentalno lirski prizvok, subjektivistično gledanje, pri tem pa se mu je izmaknila objektivna plat pravega prekmurskega obraza. Za tem je M. par let molčal; zdaj se je pojavil z novo povestjo, to pot je zadel v domačo, belokranjsko motivnost. »Izobčenci« predstavlja trojica ljudi, dve občinski reviji, dvojici Cecilija in Katarina, nepoznani sestri župana (nezakonski hčeri njegovega očeta, ki pa sta preživeli življenje na tujem, a se pod starost vrnili v domačijo), ter njun sorodnik Ture, ki je iz ljubosumja v naglici ubil svojega nasprotnika ter bil radi tega po prestani kazni v prezir vsem občanom. Stariji sta v napretnostnejši bedi končali, Ture pa si je priboril županovo edinko, ki igra pravzaprav vodilno vlogo v povesti, za ženo. Vmes se plete prizori iz kmetskega življenja, ki naj bi ponazarjali značaj belokranjskega ljudstva ter bili nekaki členi celotnega povestnega sestava. Motiv občinskih sirot je Malešič zanimivo zasnoval, dasiravno ne novo, tudi vmesni prizori so nekateri živahni in življenjsko resnični (n. pr. vo-

gah niso mogli priti tako do veljave. Scenerija je presenetila. Ob njej smo videli, kako se Rokodelski oder trudi, da bi bil tudi v tem oziru sodoben in na višku. Opazili smo tudi, da je uprava Rokodelskega doma poskrbela za udobno stojšče v dvoranah; poslej bodo mogli tudi s stojšča neovirano slediti igrani.

Luč živih bitij. Prirodnoznanstvena sekcija Muz. društva za Slovenijo je pridobila za svoje l. poljudno-znanstveno predavanje direktorja botaničnega inštituta zagrebške univerze, g. prof. dr. Vale Vouka. Naslov njegovega izredno zanimivega predavanja je: Luč živih bitij (s skiptičnimi slikami in demonstracijami). Govoril bo o rastlinah in živalih, ki se svetijo in kako producirajo svetlobo, potem pa o svetilnih bakterijah. Takšne bakterije je namreč mogoče gojiti na veliko in narediti iz njih pravcate svetilke. G. profesor je sam odkril novo vrsto takšnih bakterij in sicer na nekkih ribah našega Jadrana. Te bakterije dajo tako močno luč, da je z njimi mogoče razsvetliti tudi velike prostore. Predavatelju se je to posrečilo n. pr. o priliki njegovega predavanja na Kolarčevi ljudski univerzi v Belgradu, kjer je imel z razsvetljavo velike dvorane senzacionalen uspeh. Razsvetliti nam hoče tudi dvorano Delavske zbornice in sicer v četrtek, 9. t. m. ob 20. Sekcija vabi vse, ki se zanimajo, na to zanimivo predavanje našega slavnega učenjaka.

Mariborske vesti:

Cesta na Pohorje in brezposelnost

Poleg Mariborskega otoka je avtomobilska cesta na Pohorje, ki se gradi že tri leta, nedvomno najvažnejša tujkoprometna pridobitev za Maribor in okolico. Cesta se pričinja pri Reki nad Hočami ter se bo pri Arhu združila s cesti, ki jo bodo zgradili iz Ruš. Kasneje je zamišljena transverzala preko čelega Pohorja do Slovenjgradca. Trenotno bi bilo najvažnejše, da bi se cesta dovršila vsaj do vrha Pohorja, to je do Mariborske koče in Pohorjskega doma. S tem bi bil najvažnejši predel Pohorja odprt splošnemu tujskemu prometu. Doslej je zgrajenih 9 km ceste. Še dobra dva kilometra bi bilo treba dovršiti, da bi bila prva etapa dose-

žena. Žal je gospodarska kriza zavrla izvedbo tega načrta, ki ga je zasnoval bivši oblastni odbor. Dela na cesti počivajo že od pomladi. Izgledi so se sedaj nekoliko izboljšali. Cesto si je že dni ogledala posebna komisija banske uprave; banovina je obenem dovolila kredit 100.000 Din, s katerimi se bodo dela vsaj v omejenem obsegu nadaljevala. S tem denarjem bo mogoče zgraditi 300 m ceste. Morda bo mogoče najti še več sredstev iz bednostnega fonda, da se bodo dela nadaljevala, saj so izredne važnosti tudi iz vidika zaposlitve brezposelnih, ki jih je v okolici Hoč radi omejitve dela v tamšnjih industrijskih obratih izredno veliko.

bilo pa mesto zopet dvakrat obremenjeno. Vršijo se sedaj posvetovanja, kako združiti obe akciji v enoto, da bi bil uspeh letošnjega pomožnega dela še večji.

Stanje po IV. kolu šahovskega prvenstva v Mariboru je sledeče: I. skupina: Ostanek 3 (1). Konič 3, Jordan 2 in pol, Lobkov, Striša, Bien, Šavli, Lukež po 2, Kramer, Kukovec in Romež po 1 in pol, Lešnik in Sila 1 točko. — II. skupina: Guznak, Lorber, Fišer, Kotnik, Gobec ml. po 3, Gobec st. 2, Cizel 1 in pol, Trelec 1 točko. — Vsi se pričeta v kolo turnirja.

V cvetu mladosti je umrl v bolnišnici osmošolec Karel Negro, doma iz Ljubnega. Blagega mladika položijo k večnemu počitku na pobežkem pokopališču danes ob 15.30. Pogreb bo iz mestne mrtvašnice. Svetila mu večna luč — žalujocim naše sožalje!

Dreviški koncert in avtobusno podjetje. Za obiskovalce dreviškega znamenitega koncerta Glasbene Maticе postavi mestno avtobusno podjetje po zaključenem koncertu ob pol 23 veliki avtobus pred unionsko restavracijo na razpolago. Avtobus bo vozil v smeri Kadetnica—Radvanjska cesta do Nove vasi. Voznina 3 Din za osebo.

Svojo knjižnico si je ustanovila ČJ liga v Brnu, ki je v juliju obiskala tudi Maribor. V tej knjižnici bo nudila svojim članom v originalu dela naše književnosti. Tukašnja JČ liga ji bo pri tem pomagala na ta način, da bo zbrala pri svojih članih in prijateljih nekaj naših najboljših del, ki bi jih mogli pogrešati. Zato se naprošajo vsi oni, ki bi mogli utrpiti kako delo, da se ji javijo do petka zvečer po telefonu 22-66 (pisarna predsednika min. dr. V. Kukovca) ali tajniku prof. Ovnu na klasični gimnaziji.

Auer Anka je preselila trgovino klobukov v hišo slikarja Lorberja, Vetrinjska ulica 5. Se pričel!

SSK Maraton. Drevi ob 18 redna seja upravnega odbora. Brez posebnega obvestila! — Tajništvo.

Rdeči petelin. Na Kozjaku se je vnelo gospodarsko poslopje posestnice Julijane Celcer. Poslopje je pogorelo do tal, uničena bi pa bila tudi hiša, da je niso rešili požrtvovalni sosedje in gasilci. Škoda je znatna. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen.

Zimska kopal. Pri Treh ribnikih se je spravila trojica fantičkov v čoln ter zaveslala proti sredi. Naenkrat pa se je radi nemirne mlade kvi vozilo zaglavo in eden od veslačev je omahnil v vodo. K sreči je znal plavati ter se je obdržal na površju, da je prispela pomoč. Sreč!

Kulturni obzornik

Življenje svetnikov

9. snopič. Redno izdajanje Družbe sv. Mohorja v Celju za leto 1934. — »Življenje svetnikov«, ki ga sestavljajo posamezni slovenski hagiografi za ljudske plasti, ima pred vsem ta namen, da se pri posameznih svetniških likih izloči sleherni legendarni plat, ki se je pri starejših svetniških življenjepisih kaj rada vnašala med resnično življenjsko vsebino. Torej je v Mohorjevi izdaji »Življenja svetnikov« poudarek v kritični zgodovinski posameznih svetniških podob. To je nedvomno velikega pomena. Drugo je, da je izbor v pomembnejših osebnostih, ki so kakor koli močno vplivale na notranji in zunanji razvoj krščanstva, ali pa takih, ki so v svoji nepoznanosti rasli v velike ljudi. A končni namen te knjige je, da se sodobni svet zagleda v realno opisana življenja velikih kristjanov, ki se kljub razvrzanosti posameznih dob niso umaknili s svojega verskega prepričanja niti za korak.

Deveti snopič tem zasnovam brez dvoma odgovarja, saj imamo v časovnem razmahu od 17. do 30. maja nekaj svetniških veličin, ki so močno posegale v celotno življenje svojega časa ali pa so tiho zorele v svoji notranjosti v božje otroke. V celoti obsega letošnja knjiga »Svetnikov« 25 življenjepisov (med katerimi so med drugim sveti Gregorij VII., sv. Beda Castiljliji, sv. Avgustin, sv. Ivana Orleanska itd.) in so zgodovinsko kritično prikazani. Večino (šestnajst) življenjepisov je napisal plodoviti nabožni pisec dr. Fr. Jaklič, ostale pa dr. Jerč, dr. P. Mekinda, Jernej Pavlin, dr. Pernh in Al. Stroj. Morebiti bi bilo bolje, če bi pisal »Življenje svetnikov« en sam zgodovi-

nja Cecilija in Katarine s kolodvora po občini, posebno pa scena s sv. Popotnico), prav tako je izdelan značaj osrednje osebe povesti, županove Barice, toda kot celota se delo Malešiču ni obneslo, ostalo je žal le v zarodku, neizvedeno. Ljudje so skoro brezkrvni, belokranjskega kolorita ni, mislimo namreč svojstvenosti belokranjskega značaja, ki bi ga morala povesti, ki se godi v Beli Krajini, nujno izžarevati; prav tako je brezbarvna krajina sama. Povest se razteza brez notranje nuje, zato je brez dramatične napetosti. Malešič je pač lirik, ki je motivno bogat, a ne zna graditi. Njegova moč je v risanju čustvenih narav, ki se ne morejo povzpeti do velikih dejanj, zato so njegove povesti v celoti razrahljane in neigibne.

Tudi Malešičev slog, ki je lirsko zanesen, skoro teatraličen, radi kratkosti stavkov močno utruja. — Če bi se Malešič realno zagledal v Belo Krajino in doživel njeno notranjo podobo, bi pač mogoče umetniško oblikovati s svojim pisateljskim talentom njen obraz in ga pokazati v vsej njeni tekega, kakršen je. Tu pa ima človek vtis, da bere v lepi besedi dogodek, ki se je zgodil, a je radi razvlečenosti dojanja ne prime; zdi se ti vse zajeto samo pri vrhu. Bela Krajina bi zaslužila, da bi jo že priznani slovenski ljudski pisatelj Malešič vsaj tako upodobil, kot je Slovensko Krajino, tem bolj, ker je tam njegova domačina. V tem primeru pa čutiš Belo Krajino le po krajevnih imenih. L. G.

Carlo Sforza: Sovražni bratje. Prevedel Ivo Grigoš. Založba Z. in V. Vasič v Zagrebu. Razen prigodnih člankov imamo še malo literature o zunanji politiki. Sedaj smo dobili v srbohrvatskem prevodu znano Sforzovo knjigo »Braća neprijatelji« (Sovražni bratje). Avtor, bivši italijanski diplomat na vodilnih mestih, je nanizal v 18 poglavjih svoje misli o razmerju med Francijo in Nemčijo, Poljsko in Nemčijo ter Francijo in

Italijo, Jugoslavijo ter Italijo. Med temi državami obstoje danes največja trenja v Evropi, čeprav je brez števila razlogov, ki zahtevajo med temi državami pomirjenje. Zato govori avtor o tem, da se naj spopad že sedaj prepreči s pomiritvijo ker bo sicer spopad prinesel vsem — zmagovalcem in premaganem — p o t o p. Knjiga je pisana tekoče, vendar motijo v prevodu tučke in pravopis, kakršnega nismo vajeni. Koristno bi bilo osebno kazalo. — Avtor je prevodu napisal poseben uvod, ki obravnava razmerje med Italijo in našo državo, kjer se zavzema za »zgraditev mostu med obema bratskima narodoma«.

Aleksander Stambolijski. Uredil Nikola Petkov. Prevedla: Stojan Popov in Stefan Sobakov, Belgrad, 1933. — Potrebno je bilo prevesti knjigo o Stambolijskem, velikem prijatelju Jugoslavije, ki je postal prav radi svoje bratske ideologije žrtev svojih političnih neprijateljev. Popov je napisal o njem dokumentarno knjigo; iz nje raste jasen lik velikega Slovana, agrarnega ideologa in socialnega reformatorja. Sicer je stvar še tako sveža, da je nemogoče povsem zaleteti življenje in ideologijo velikega agrarca, socialca in borca za jugoslovansko bratstvo, vendar je prav, da je knjiga o njem tu, da si ga ogledajo tudi oni, ki so ga doslej poznali le iz dnevniških listov. Posebno pa bo dobrodošla knjiga našim politikom in zgodovinarjem.

Varšavska univerza razpuščena. Te dni je poljska vlada radi spopada dveh naimočajših političnih skupin poljskih dijakov — »Legion Młodych« in »Skupina demokracja« — zaprla varšavsko univerzo, upolnočila vse profesorje, rektorja pa poslala pred sodišče, ker — zagovarjajoč akademsko svobodo — ni pozval policije takoj, temveč šele ob revolverskem spopadu. S tem si je vlada dala možnost, imenovati rektorja in profesorje po svojem okusu. (Po »Akademskem glasu«.)

Belo perilo, pisano perilo ...vselej čisto je perilo

S.T.J. 6-33

S SCHICHT OVIM
TERPENTINOVIM MILOM
PRISTNO SAMO Z ZNAMKO "JELEN"

... ZA NAMAKANJE PERILA "ŽENSKA HVALA"

Nov uspeh propagande slovenskih esperantistov Lepota Slovenije vzbuja pozornost povsod

Ljubljana, 7. novembra.

Za uspehom, ki so ga ljubljanski esperantisti v pretekli sezoni dosegli s tem, da so s predavanji v ljubljanskem radiu seznanjali ves svet z naravnimi krasotami naše zemlje, z zadovoljstvom pozdravljamo nov uspeh, ki so ga dosegli s svojo tujsko-prometno propagando. Ta uspeh dokazuje, da ima esperantsko gibanje mnogo globlji pomen, kakor bi nepoučen človek na prvi pogled presodil. Velika ideja Zamenhofa, zblížiti vse narode sveta z enotnim mednarodnim jezikom, je bila pri nas vržena v rodovitno tla.

V šte. 42. mednarodnega esperantskega lista »Heroldo de Esperanto«, ki izhaja kot tednik v Kölnu, je bil pod rubriko »La bela mondo« priobčen članek g. učitelja Petra Golobiča z naslovom »Gorenjska, biser Slovenije«. Članek je posvečen cela stran lista, ki ima nekako »Slovenčev« format. V njem opisuje avtor vso pokrajino od Ljubljane mimo Smarne gore do Jezerskega in dalje mimo Bleda, tega najznamenitejšega kraja Slovenije, do Kranjske gore in Rateč. Pomudi se tudi na naših mogočih planinah in v idiličnem kotičku Bohinjskega jezera. Članek je napisan z vso toplino in v lepi, blagodejni esperantsčini. Iz njega veje resničen duh naše lepe zemlje, tako, da mora vzbuditi zanimanje v vsakem tuju. Kleno zgoščeno informativnega opisa izpopolnjujejo slike o Ljubljani, Bledu, Bohinju in Kranjski gori. Na koncu članka je navedeno, da daje vse podrobnejše informacije o Gorenjski esperantski klub v Ljubljani. Omenjeno je tudi, da je izdal tujsko-prometni svet mesta Ljubljane prospekt v esperantskem jeziku.

Kakšno veliko pozornost je izzval članek po vsej Evropi, nam dokazujejo dopisi, ki so takoj po njegovi objavi prišli iz vseh krajev deževati na ljubljanski esperantski klub. Dospeli so dopisi iz Francije, Nemčije, Italije, Belgije, Švice, Holandske, Švedske, Estonije in celo iz Anglije. Vse te dopise je esperantski klub predložil našemu uredništvu na vpogled, da smo se lahko prepričali o njihovi verodostojnosti. V vseh se zrcali veliko zanimanje tujcev za našo Gorenjsko in navdušenje, ki jih je prevzelo ob čitanju članka. Značilno v teh dopisih je, da ne odmeva iz njih zgolj prazna hvala, temveč živa, resnična želja, da bi prišli k nam in uživali krasote naše narave. Tako n. pr. italijanski esperantist obljublja, da bo v počinčah gotovo obiskal Gorenjsko. Prav isto obljublja neki Švicar. Esperantist iz Nemčije ponuja v zameno za naš vodič — esperantsko brošuro o vselejmu v Lipskem. Esperantisti iz Švedske želijo korespondirati z našimi esperantisti in prosijo, da bi jim poslali jugoslovanski esperantski list »La suda stelo«; dalje bi imeli radi še več podatkov o naši dozdaj povsem nepoznani jim deželi Sloveniji. Tudi Francoze je članek silno presenetil in izražajo svoje občudovanje, da ima tako majhna dežela kraje, ki spominjajo na Svico. Neki Čeh piše, da je že videl Slovenijo in da mu članek vzbuja lepe spomine na bivanje med nami; obljublja, da se znova povrne med nas in da bo med svojimi rojaki delal propagando za naš tujski promet. Na koncu pa priporoča, naj bi vendar izdali vodič ne samo za Ljubljano, temveč za vso deželo. Celo Belgijca je opis naših krajev tako navdušil, da javlja svoj obisk. Novi dopisi še vedno prihajajo na esperantski klub.

čevje; Potokar Rafaela, učiteljica v Sv. Križu, okraj Litija; Svetina Frančiška, učiteljica v Kapelah, okraj Brežice; Zlebnik Ema, učiteljica v Orehovici, okraj Novo mesto. Z dobrim uspehom: Aljančič Marija, učiteljica v Trebelnem, okraj Krško; Dežman Alojzij, učitelj v Gotevici, okraj Kočevje; Gabrič-Iškra Marija, učiteljica v Boh. Bistrici, okraj Radovljica; Kobal-Fischer Helena, Kamnik; Kraje Justina, učiteljica pri Sv. Antonu, okraj Brežice; Kramar Fran, učitelj na Blanci, okraj Brežice; Majnik Anton, učitelj v Zvirčah, okraj Novo mesto; Rihar Rozalija, učiteljica pri Sv. Miklavžu, okraj Laško; Skalamera Neda, učiteljica v Brigi, okraj Kočevje in Zazula Pavla, učiteljica na Vrhu pri Sv. Treh Kraljih, okraj Logatec. Reprobranih je bilo 5 kandidatov in 6 kandidatki. Istočasno pa je položila Zirkelbach Ljubica, otroška vrtarica v St. Vidu nad Ljubljano, praktični vrtnariški izpit z dobrim uspehom.

— Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja podpirajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo.

Napredovanja v železniški službi

Napredovali so: za kontrolorja v VII. polož. skupini: Hren Viktor, prometno-komerc. odeljenje direktije; Poljak Lovro, kurilnica Ljubljana gl. kol.; Dežela Viktor, strojno odeljenje direktije; za glavnega arhivarja: Podpac Rudolf, prometno-komerc. odeljenje direktije; Železnik Franc, strojno odeljenje direktije; za viš. nadzornika strojev: Thuma Jožef, kurilnica Ljubljana gl. kol.; za viš. strojevodje: Soukup Anton, kurilnica Maribor; Jordan Vincenc, kurilnica Ljubljana gl. kol.; Papler Adolf, kurilnica Ljubljana gl. kol. V VIII. položajno skupino, za pristava: inž. Jagodič Franc, kurilnica Maribor; za prom. uradnika: Delkin Josip, Ljubljana gl. kol.; za tehnična uradnika: Pretnar Jakob, kurilnica Maribor; Potočnik Stanislav, gradbeno odeljenje direktije; za admin. uradnika: Štegljovski Vasilij, kurilnica Ljubljana gl. kol.; za vlakovodje: Šavpah Franc, Ljutomer. V IX. položajno skupino, za tehničnega uradnika: Kavšek Janez, prog. sekc. Ljubljana gl. kol.; za očiščevalca: Prepeluh Anton, kurilnica Ljubljana gl. kol.; za vlakovodje: Bedenk Rudolf, Ljubljana gl. kol.; Nezmeškal Josip, Ljubljana gl. kol. V I. položajno skupino, I. kat. zvanjenikov: za v. d. strojevodje: Zerjav Frančišek, kurilnica Ljubljana gl. kol.; Slabe Ivan, kurilnica Ljubljana gl. kol.; Osredkar Maksimilijan, kurilnica Ljubljana gl. kol. V II. položajno skupino: za administ. zvanjenika: Kremžar Ana, strojno odeljenje direktije; Repič Ignacij, prog. sekcija Ptuj. V III. položajno skupino: za sklad. zvanjenika: Barl Rudolf, Kolarica; Accetto Alojzij, Ljubljana gl. kol.; za nadzornika: Seršec Rudolf, kurilnica Ljubljana gl. kol.; Hribar Avguštin, kurilnica Ljubljana gl. kol.; za nadzornika voz: Keršič Friderik, kurilnica Ljubljana gl. kol.; Sofer Alojzij, kurilnica Maribor; za prometna zvanjenika: Zor Albin, Sv. Lovrene na Pohorju; Jelen Alojzij, Savski Marof. V I. položajno skupino, II. kategorijo zvanjenikov: za desetarje: Pernat Janez, prog. sekc. Maribor kor. proga; Klekar Rok, prog. sekc. Ptuj; Javoršek Franc, prog. sekc. Ljubljana gl. proga; za zavirače: Toplak Janez, Pragersko; Penik France, Ljubljana gl. kol.; Indof Rudolf, Ljubljana gl. kol.; Jamnar Mihael, Ljubljana gl. kol.; Jančič Franc, Maribor gl. kol.; Ribič Ivan, Maribor gl. kol.; za kurjača: Gosar Frančišek, kurilnica Ljubljana gl. kol.; za čuvaje proge: Gregorić Franc, prog. sekc. Jesenice; Košir Franc, prog. sekc. Jesenice; Pintar Franc, prog. sekc. Ljubljana gl. proga; Kračman Anton, prog. sekc. Ljubljana gl. dol. proga; Trbovec Franc, prog. sekc. Celje.

Koledar

Sreda, 8. novembra: Bogomir; Klavdij in tovariši.

Osebnosti

— Poročila eta se preteklo nedeljo v župni cerkvi v Šmarju pri Ljubljani g. Franc Fajdiga, zasebni uradnik iz Ljubljane, in gđe. Frančiška Kumelj, zasebna uradnica iz Ljubljane, sestra ge. soproge šolskega upravitelja v Šmarju. Bog ju blagoslovil!

— Praktični učiteljski izpiti v Ljubljani so bili na drž. učiteljski šoli v dneh od 20.—28. oktobra t. l. pod predsedstvom direktorja Marolta Nandeta. K izpitu se je oglasilo 10 kandidatov in 19 kandidatki. Izid izpitov je sledeči: Izpit ob položili z odličnim uspehom: Zerkovšek Josip, učitelj v Sv. Križu, okraj Krško; s prav dobrim uspehom: Bon Alojzija, učiteljica v Podgradu, okraj Novo mesto; Levčar Marija, učiteljica v St. Vidu, okraj Litija; Pirc Milena, učiteljica v Senčurju, okraj Kranj; Pizulin Rudolf, učitelj v Vel. Laščah, okraj Ko-

Ostale vesti

— Praznovanje svetega leta v Zagrebu. Preteklo nedeljo in ponedeljek so v Zagrebu slovesno proslavili sveto leto. V nedeljo dopoldne je bila v katedrali slovesna pontifikalna maša, po maši pa je pridigoval nadškof dr. Anton Bauer. Višek proslave je bila popoldanska procesija, katero je vodil nadškof dr. Bauer. Procesija je šla na Jelačičev trg, ker je imel govor msgr. dr. Rožič, nato pa je bil slovesen blagoslov. Procesije se je udeležilo okrog 40.000 ljudi, na Jelačičevem trgu pa je bilo zbranih gotovo do 70.000 ljudi. Po blagoslovu se je procesija vrnila v katedralo, kjer je bil sklepni blagoslov in zahvalna pesem.

— Članom društva železniških vpokojencev. Glede bednega položaja železniških starovpokojeencev, provizionistov, miloščinarjev, železniških invalidov, glede voznih ugodnosti kakor tudi glede povišane članarine v bolniško blagajno se je od strani društva ponovno vse mogoče ukrenilo. Društvo je tudi v stalnem stiku z društvom železniških vpokojencev v Zagrebu in z društvom ostalih direktij glede skupnega delovanja in nastopa v vseh važnih stvareh, da pa ni še rešitve, ne zadene društva nobena krivda. Društveno delo se mora brez prenehanja in strahu nadaljevati in to z vsemi razpoložljivimi legalnimi sredstvi. Da bo pa to mogoče, je železniški vpokojenci avdijsko potrebo društvenega delovanja in ga od svoje strani podpirajo. Člane, ki so v zastanku s članarino, prosimo, naj jo skušajo poravnati, vpokojence, ki gledajo društveno delo od strani in ga omalovažujejo, pa vabimo, da se temu velikemu društvenemu delu pridružijo. — Društvo železniških vpokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

— Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Gunduličeva ul. 29, priredi v sredo, 8. t. m. društveni sestanek, na katerem bo predaval g. vseuč. profesor dr. Ljudmil Hauptmann »O podonavskem vprašanju«. Začetek predavanja ob 9 zvečer. Gosti dobrodošli.

— »ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR, POSLOVNI ADRESAR JUGOSLAVIJE 1934.«

— Ustavljena morská proga. Kopališko mesto Rah je imelo vso sezono dnevno brzo morskó zvezo s Sušakom, ki so se je največ posluževali gostje Raba. V zimskih mesecih pa Jadranska plovidba, ki upravlja to progo, prekine brzo zvezo. Storjeni so bili koraki, da bi ostala brza proga tudi pozimi, vendar pa niso uspeli. S 5. t. m. je bila ta zveza ustavljena. Sedaj ima Rah dnevno zvezo s Sušakom samo s poltovornimi parniki, ki odhajajo s Sušaka ob 7 zjutraj.

— Zupanstvo Loče razpisuje mesto glavnega občinskega tajnika. — Pogoj: Strokovna izobrazba, višji tečajni izpit, strojepis, knjigovodstvo, administracija, slovenska stenografija in znanje cirilice. Mesečno plačilo po dogovoru z županstvom. Namestitev začasna. — Prošnje s potrebnimi prilagami se naj vlagajo naslovljene na bansko upravo v Ljubljani na županstvo Loče do 20. t. m.

— Nafta mesto vode. Lika, kakor znano, precej trpi zaradi pomanjkanja vode. Kmetje se tam v vročih mesecih včasih mučijo po ves dan, da si preskrbe vode. Precej je pomagalo tej stiski, da je banska uprava v Zagrebu dala izkopati več arteških studencev. Nekateri bolj bogati kmetje so pričeli tudi sami kopati studence. Na takozvanem Donjem polju pa kmetje niso imeli sreče. Mesto vode se je namreč pojavila gosta in temna tekočina, ki je niti živina ni hotela piti. Strokovnjaki so pozneje ugotovili, da je to nafta in domnevajo, da se tam v bližini nahajajo velike naravne zaloge nafte, ki le čaka prilike, da pride kdo in jo izkoristi.

— Služkinja ukradla 80.000 Din vredne uhane. Novosadski kirurg dr. Vlado Jakovljevič je prijavil policiji, da je nekdo ukradel njegovi ženi 80.000 Din vredne uhane. Vrednost uhanov je bila zato velika, ker so imeli uhani dragocene bisere. Po krajši preiskavi je policija aretirala kirurgovu služkinjo Jelisavo Burger, pri kateri je našla ukradene uhane. Služkinja je bila izročena sodišču.

— Pri motnih prebavi, žledodnih bolečinah, zgadi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženosti živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz-Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

— Ljudske igre in drame. — A. Medved, Stari in mladi, ljudska igra v 4. dej., 7 Din; D. Vodopivec, Radi oreha, trodejanica za ljudske odre, 10 Din; Briedux-Solar, Rdeča suknja, igra v 4. dej., 20 Din; Fr. Brenk, Koroški tihotapci, igra v 4. dej., iz časa bojev na Koroškem, 20 Din; Vomerger, Vrnitev, drama v 3. dej., 22 Din (pevske točke 3 Din); A. Remec, Užitkarji, kmečka krojača v 3. dej., 6 Din; Novačan, Celjska kronika, Herman Celjski, drama v 5. dej., 40 Din; Flisek, Gamberška kronika, zgodovinski igrokaz v 3. dej., 8 Din; H. Gheon, Tri modrosti starega Wang, kitajska igra v 4. slikah, 8 Din; T. Gaspari, Divji mož, koroška pravljica v 5. dej., s petjem, plešom in godbo, 12 Din; S. Sardenko, Slovenska apostola, zgodovinska igra v 5. dej., 16 Din; Za križ in svobodo, igrokaz v 5. dej., 8 Din; M. Komanova, Prisega o polnoči, igra v 4. dej., 8 Din; Fr. Govekar, Rokovnjači, ljudska igra s petjem v 5. dej., 20 Din; P. Golia, Triglavsko bajko, pravljica igra v 5. slikah, 20 Din. Jugoslovanska knjižarna ima poleg navedenih še mnogo ljudskih iger in dram na zalogi.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz-Josefova« grenčica do urejenega žledoda in črevesja.

Naše dijaštvo

Marijina kongregacija akademikov pri oo. Jezuitih ima sestanek nocoj ob tričetrt na 8 v navadnih prostorih. — Voditelj.

Celje

— Rapalski dan. Društvo »Soča« priredi sodelovanje CPD, Celjskega Zvona in Olike v nedeljo, dne 12. t. m. ob tričetrt na 11 dop. v dvorani Ljudske posojilnice ob obletnici Rapalskega dne in v počastitev spomina Vladimira Gortana in bazoških žrtv javno akademijo. Ob 9 dopoldne pa se bo brala sveta maša v župni cerkvi sv. Danijela. Pri sv. maši bo pelo pevsko društvo »Ojlika«. Za člane Soče bo skupni odhod k sveti maši izpred Narodnega doma 10 minut pred 9. Vabimo pa tudi vse druge, da se nam pridružijo.

— Seja Vincencijeve konference bo drevi ob 8 v Domu.

— Pevska vaja ženskega zbora pevskega društva »Celjski Zvon« bo jutri v četrtek ob 8 zvečer.

— SK Jugoslavija ima redni članski sestanek v četrtek, dne 9. t. m. ob 8 zvečer v klubovi sobi v Domu. Udeležba za vse člane strogo obvezna.

— Umrli je v celjski javni bolnišnici Pikel Ivan, 62 let, prevzitek iz Griž. N. p. v m.!

— Občinstvo opozarjamo, naj se na svojih potih ne približuje preveč vojaškim objektom, ki so zastraženi in naj se rajši poslužuje oddaljenejših potov.

— V hotelu je kradla. V nekem celjskem hotelu je spala v noči od ponedeljka na torek služkinja K. M., roj. 1912 v Celovcu. Izdajala se je za Novak Amalijo in tudi navedla napadeno rojstno letnico 1909. Pri odhodu je odnesla vso posteljnino. Sobarica je to pravčasno opazila, šla za njo, ohvestila o tem stražnika, ki je nato res kmalu tatic arretiral.

— Popravi! V večeršnjem poročilu o izidu izloženega tekmovalca dne 5. novembra se je pri skupini železnina vrinila napaka. Pri trdki Jos. Jagodič je zapisano, da je bil dekorater Viktor Škorjanc, pravilno se mora glasiti Viktor Sinkovic.

Ptuj

Prostovoljno gasilno društvo v Ptujtu ima v nedeljo 12. t. m. ob 15 izredni občni zbor. Na dnevnem redu je med drugimi tudi reorganizacija društva po novem zakonu o gasilcih.

Glasbena Matica v Ptujtu priredi v soboto 11. t. m. ob 20 v lastnih prostorih koncert s sodelovanjem znanega pianista g. Dumičiča.

Vlom v trgovino. Preteklo noč je imel poslastnik in trgovec Peter Ojnik v Moškancih nezaklenjen obisk. Neznani storilec je vlomil v njegovo trgovino in odnesel razno blago v vrednosti 3.500 Din. Razen tega so napravili na izloženem oknu 200 Din škode, ker so zdrobili veliko šipo.

Smrtna kosa. V ptujski hiralnici sta umrla Marija Vindiš, rojena Svenšek iz Vurberga, stara 86 let, in Andrej Nedeljko iz Ilajdine, star 44 let.

Jesenice

Prisrčna slovesnost se je vršila v nedeljo popoldne na tako zvanih Pejcah, malo proč od mesta, kjer se je pred tremi leti posul del hriba Mirce, o čemur je »Slovenec« takrat obširno poročal. Na Pejcah je nekdo stal občestni križ, katerega pa je pred mnogimi leti jeseniški rojak gosp. Jakob Novak nadomestil z lično kapelico. Letos pa je nad to lepo kapelo dozidal še zvonik, ki je ekoro deset metrov visok. Mali zvonček, kateri se je večkrat oglašal raz Pejce, ni bil več primeren za tak stolp, zato gosp. Novak ni prejel miroval, da je pri nekaterih dobrotnikih nabral potrebno množino medenine, bakra itd. ter iz teh kovin dal vliči 60 kg težak zvon, katerega je v nedeljo obesil v nov zvonik. Zbralo se je ob kapelici veliko številno Jeseničanov kakor tudi jeseniška cerkvena godba, katere igranje se je razlegalo po vseh Jesenicah. Gosp. kaplan Govekar je blagoslovil novi zvonik in zvon ter v lepem govoru pojasnil zgodovino in nastanek kapelice. Tako imajo tudi Jesenice spomin 1900 letnice Kristusovega Odršenja in gotovo se bodo odslej še raje zatekali k temu lepemu znamenju, kamor jih bo vabil bronast zvon.

Kap je zadela v soboto upokojenega tovarniškega mizarja in hišnega posestnika gosp. Lovrenca Markizetija. Že v nedeljo je napadu podlegel ter se preselil v večnost, samo dva meseca po smrti svoje žene. Pokojni je bil vse življenje zvest delavec in krščanski prosvetnih organizacijah in bil v mlajših letih tudi zastavonoša društvene zastave bivšega katoliškega delavskega društva na Jesenicah. Pokoj njegovi blagi duši, preostalim pa naše iskreno sožalje.

Cerkveni vestnik

Akadska kongregacija Marijinega Oznanenja pri oo. frančiškanih ima danes 8. t. m. ob četrti na devet zvečer svoj redni sestanek. Člani in novinci iskreno vabljeni. — Prefekt.

Mešanska Marijina kongregacija za moše pri sv. Jožetu nima jutri dne 9. novembra ob 19.30 napovedanega sestanka, ker bo ob istem času v cerkvi izredno slovesno opravilo z govorom, katerega naj se člani udeležijo. Po končani slovesnosti bo odbo-rova seja.

Naznanila

Krajevni odbor »Krke« na Polici nad Višnjjo goro vprizori v nedeljo, 12. t. m. ob 3. pop. v cerkveni dvorani Branislava Nušića komedijo: Sumljiva oseba. Igro je izrežiral g. Lado Potokar.

Poizvedovanje

Izgubljena je bila 3. novembra iz Tržiča do Ljubljane delavska knjižica z legitimacijo in več drugimi dokumenti na ime Martin Romih, pek. pomočnik. Najditelj se naproša, da odda proti nagradi na naslov Martin Romih, Glavni trg 5, Tržič, Gorenjsko.

Življenje med pritlikavci Najmanjše in najstarejše človeško pleme

Pred kratkim je v Ljubljani predaval etnolog p. Pavel Sebesta o pigmejcih in pritlikavcih. Imel je priliko raziskovati pigmejece Semang na polotoku Malaka (v l. 1924-25) in one v pragozlih ob reki Ituri, ki je pritok reke Kongo (l. 1929-30).

Slike, ki jih je raziskovalec sam na licu mesta posnel, so nam živo predložile priproste pigmejece, ki žive v divji samotni pragozda, ob divjih rekah in v samotnih gorovjih. Gledali smo čisto svojstvene rase, ki se telesno od vseh drugih razlikujejo. Njih stas meri na Malaki kvečjemu do 150 cm, v Afriki 135—145 cm. Zadnji so torej najmanjši ljudje na svetu. Imajo žolto barvo in nakodrane lase. Trup jim je masiven in čokat ter vsajen na kratkih nogah, roke so lične in delikate; po velikosti segajo svojim zamorskim sosedom komaj do pazduhe. Azijski pigmejci so bolj temne barve. Dosedaj še ni pojasnjeno vprašanje, ali je med azijskimi in afriškimi pigmejci genetična vez, kako sorodstvo skupnega izvora. Vsekako pigmejci niso morda degenerirani potomci visokostasitih drugih ras, ampak so samostojno deblo človeške rase, in smemo reči relativno najstarejše. Prav v tej starosti je njihov pomen za kulturno zgodovino človeštva.

Etnologi sklepajo iz njihovega najpriprostejšega kulturnega inventarja na njihovo starost. Za bivališča jim služijo na Malaki priprosti zastoni, poti vremenskim neugodam, ki si jih napravijo iz drogov in kolov, preko katerih polagajo za streho ploščate palmovne liste; v Afriki pa se skrivajo v kočicah, ki jih postavijo žene v 2 urah iz upognjenih viter in vej, pokritih z zelenjem in listjem in ki izgledajo kakor poveznjen koš. Ta bivališča so od danes na jutri, ker se stalno selijo iz kraja v kraj; preživljajo se namreč zgolj od divjih gomoljev in zelišč, ki jih nabirajo ali izkopavajo z lesenim drogom iz zemlje. Za spremembo jim služi divjačina, ki jo lovijo v Afriki z lokom in puščico, na Malaki pa z bambusovo cevko, iz katere pihajo kratke zastrupljene puščice. Opice.

sloni, divje svinje, potem pa še vsakovrstna go-lazen kot desert, jim služijo za hrano.

Pigmejci niso popolnoma nagi, okrog ledij imajo pas iz lubja, ki jim pokriva spolovila.

Ogenj si pripravljajo z roglanjem in drganjem trdega lesa ob mehkelem lesu. Hrano si kuhajo na Malaki v bambusovih ceveh, v Afriki pa v lončenih posodah, ki jih dobivajo od zamorcev.

Cepprav je njihova suovna kultura tako preprosta, imajo urejeno družabno življenje. Z malimi izjemami živijo v enoženskem zakonu in vzgajajo svojo dečo v dobre ljudi. O kakšni moralni razravnosti ali divjem zakonu ni govora: družina je družabna in gospodarska enota, delo je enako razdeljeno med možem in ženo.

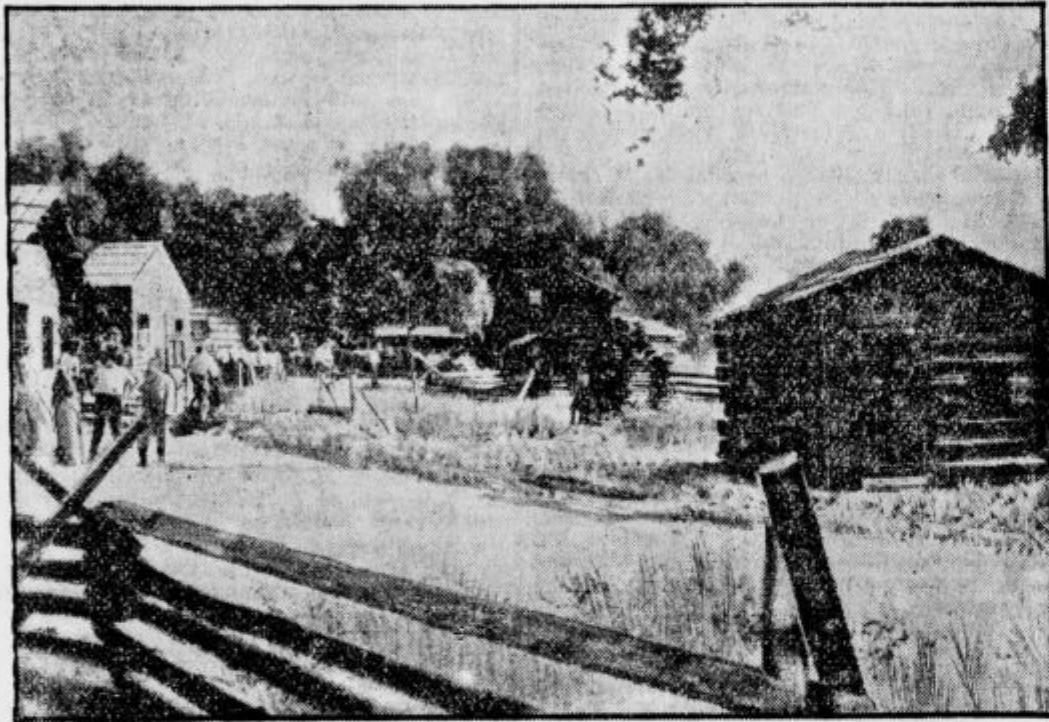
Poznaajo tudi Najvišje bitje, ki ga imajo za Očeta; ž njim občujejo zaupno in priprosto. Ko gredo na lov, pojejo in skačejo, vmes pa naenkrat zakličejo: »Tore, daj, da najdem in zadenem slona ali svinjo!« Tore je ime za Najvišje bitje. Carovništva, duhov itd. ne poznajo preveč, pač v toliko, v kolikor so to prevzeli od svojih sosedov.

—:—

Blodnje razvojnih teorij, ki so a priori trdile, da je človek začetkom brez višjih idej in da se spoli pari po živalskem nagonu, so se danes preživele. Dejstva prikazujejo prav nasprotno sliko. Pigmejci, katere bi smeli smatrati kot odcepek prvotne človeške rase, ki se je umaknila v pragozd in tam ohranila v tišini in samotni naravno deviško stanje prakulture, so popolnoma moralna bitja, ki imajo vse bistvene sposobnosti in lastnosti racionalnega človeka.

—:—

P. Sebesta, ki nam je odkril toliko zanimivih etnoloških rezultatov, je bil pri Evropejci, ki je dalj časa bival med pigmejci ob reki Ituri. Ker se pa sedaj vsled razvoja modernega prometa razkrajajo vse prvotne poteze teh zanimivih narodov, se bo vrnil prihodnje leto zopet med nje, da bo daljšo dobo raziskoval vso njihovo duševno kulturo do podrobnosti.

Rojstna vas ameriškega predsednika Lincolna vnovič postavljena. V državi Illinois je stala vasica Salem, kjer je bil rojen sloveči ameriški predsednik Abraham Lincoln. Bil je sin kolonista, ki je stanoval v leseni hiši. Sedaj ta vasica ni več taka; zato jo bodo v starem slogu zopet zgradili in postane narodni muzej.

V Ameriko v dveh dneh

Z letalom nad Grenlandijo.

»New Chronicle« *zatrjuje, da ima Lindbergov obisk na Angleškem poslovno ozadje. Letalec je dolgo govoril s sirom Johnom Thomasom, državnim tajnikom za dominione, in je bil sprejet tudi pri Macdonaldu, pri katerem je ostal pol ure. Vlada ni objavila nobenega poročila o teh razgovorih. A londonski tisk je zvedel, da je ponudil Lindberg britski vladi sodelovanje pri novi preko-oceanski zračni progi Anglija—Kanada preko Grenlanda. Zakonca Lindberg sta pred kratkim obiskala te zapuščene dele radi požvedovanja. Letalec se je hotel prepričati o možnosti omenjene zveze. Prišel je baje do zaključka, da je proga popolnoma varna, če ne bodo njene posamezne etape večje od 600 milj. To pomeni, da bodo naredili potniki vse potovanje Anglija—Kanada v teku 48 ur in bodo deležni vseh prometnih udobnosti. Ameriška družba, ki jo zastopa Lindberg, boče vnaprej doseči sporazum z britsko vlado, da bi preprečila nezaželjeno angleško konkurenco. Zato pa je tudi dospel Lindberg v London. Njegovi obiski pri angleških državnikih so se nanašali samo na to koncesijo.*

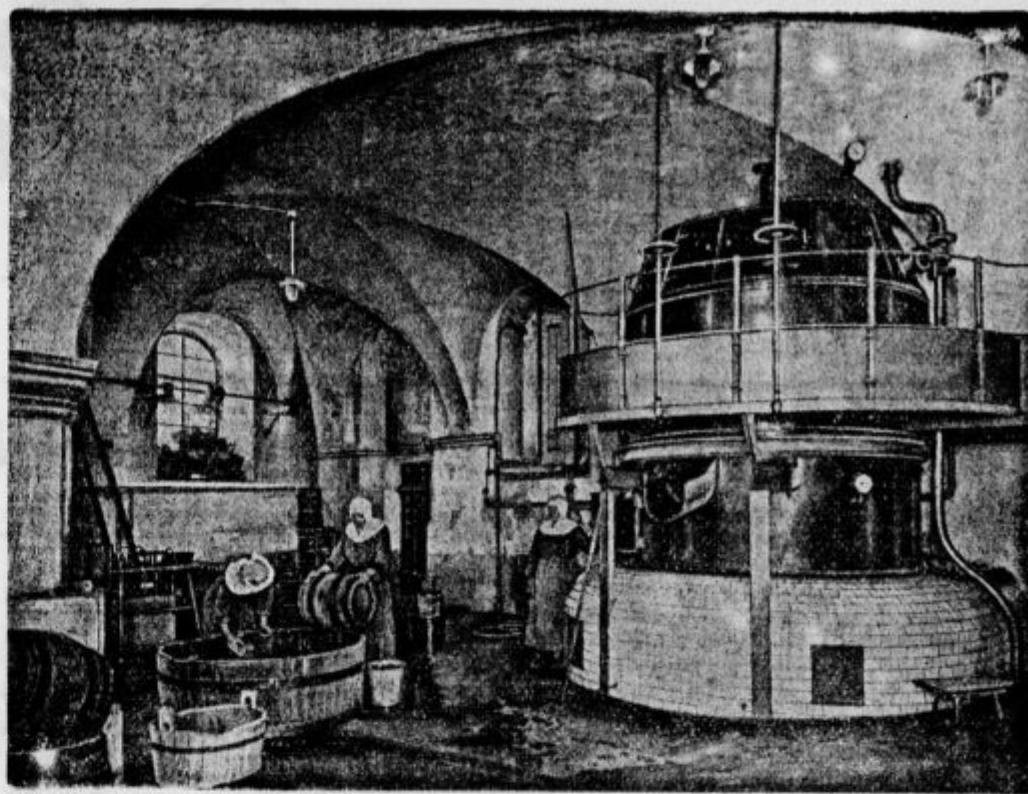
Mongolija postaja samostojna. Na sliki vidimo generala Sun Tienjinga, ki je vojaški voditelj tiste stranke, katera hoče Mongolijo osamosvojiti ter jo s tremi kitajskimi provincami, ki so že ločene od nankinške vlade, napraviti za samostojno državo.

Holandska ne mara tu cev

Holandska vlada je predložila poslanski zbor-nici zakon, ki daje moč, da prepove inozemcem obiskovanje holandskih vseučilišč. Tudi šolanje na tehnični visoki šoli bo inozemcem prepovedano. Vlada namerava na ta način posredno preprečiti, da bi se inozemci nastanili na Holandskem kot zdravniki, farmacevti, advokati itd.

★

Nadomestilo gledališča. A.: »Jaz ne grem nikdar v gledališče.«
B.: »Ali tudi ne k žaloigri?«
A.: »Čemu? Kadar hočem videti žaloigro, vzamem denarnico v roke.«

Nune varijo pivo. V Uresbergu pri Thanhausen-u na Bavarskem je 800 let star samostan, v katerem so včasih bivali menihi, ki so varili zelo sloveče pivo. V teku stoletij so menihi odšli, pozneje pa so samostan kupile nune, ki so tudi začele variti pivo. Pivovarna je zelo moderno urejena in producira prvovrstno pivo.

Županska služba, ki bi se pri nas za njo nihče ne potegoval

Župan Londona, največjega mesta na svetu, ima letne plače ravno toliko, ko predsednik Združenih držav Severne Amerike, namreč 10.000 funtov, kar je po današnji vrednosti funta ravno 1.820.000 Din. Vendar pa ga za ta dva milijona ni treba prav nič zavidati, kajti vsakokratni lord mayor, ki je na vso srečo samo eno leto na županskem stolčku, mora globoko seči v svoj lastni žep, ako hoče zadostiti vsem zahtevam, ki jih njegov položaj zahteva.

Prvo po njegovi izvolitvi je, da mora poravnati polovico stroškov za parado ob priliki ustoličenja in pa banket, ki je vsekakor drugačen ko pa kakšen takle likof pri nas. Najdražji banket je bil pri-rejen l. 1889, ki je stal 5100 funtov, dandanes pa se suče okrog 3500 do 4000 funtov, t. j. do 800.000 dinarjev, kar je še vedno upoštevanja vredna vsotica. Prvi dan njegovega županovanja je zanj tudi njegov najdražji dan. Prireditve, sprejemi itd. ga stanejo nad 6000 funtov, pišča 2800, konji, služabniki, avtomobili 2000, v dobrodelne namene pa izda samo 1000 funtov. Za vzdrževanje županske palače, Mansion House imenovane, je potrebnih letno 4000 funtov, godba ga stane 500 na leto in svojega osebnega tajnika plača tudi 500 funti letno kar je le malo manj ko 100.000 Din.

Lord mayor je vse leto »zaposlen«. Ako sam ne prireja dmejev ali večerij, mora pa on sam prisostvovati in se odzvati vabilom na vse strani. Vabljen je na najmanj 50 večerij, ki jih prirejajo najvišje meščanske družbe Citija. In zelo bi se za-

meril 28 predmetnim županom, ako bi ne prišel na njih slovesna ustoličenja ali pa poslovitve. Da pa se na Angleškem nobena stvar ne prične in ne konča brez banketa, je itak splošno znano. Če obesiyo nove zvonove v zvonik, je to združeno z banketom, kadar jih snemajo, imajo zopet banket. Lord Mayor mora otvoriti in zaključiti vsako raz-stavo, odkriti vsak spomenik, oddati v promet vsako novo cesto, železnico, avtobusno progo, vedno in ob vsaki taki priliki pa sledi za slovesen zaključek banket in zopet banket.

Na vseh takih banketih in pojedinah pa mora tudi spregovoriti, in sicer pametno ter slovesnosti primerno »spregovoriti. Samo potni stroški k tem slavnostim znašajo na leto okoli 500 funtov, ravno toliko, kolikor znaša plača njegovega tajnika.

Banketi, ki jih prireja Lord Mayor sam, so pač omembe vredni. Največji so oni, kadar so vabljeni londonski sodniki, potem oni, ko pridejo v Mansion House vsi angleškanski škofje, predvsem pa, ko je zbran na večerji celokupen londonski občinski svet. Nekaj posebnega in nad vse sijajen je banket, ko so vabljeni bankirji, kar je seveda popolnoma razumljivo.

Županska plača 10.000 funtov je bila določena pred več ko 60 leti. Tako je ostalo do današnjega dne. Pokojni župan Treloar je »dodal« *k svoji plači 25.000 funtov in lord Blades celo 30.000.*

Torej, prav nič zavirljivo takole župansko mesto, dasiravno je združeno z velikimi častmi in najširšimi pravicami.

„Normandie“ -- največja ladja na svetu

V ladjedelnici Penhoet v St. Nazaire izvršujejo zadnja dela na največjem parniku sveta, to je na ladji »Normandie«. Posebna komisija je pregledala parnik in dala uvesti najmodernejšo iznajdbe, ki čimbolj zmanjšajo možnost ognja. Prav radi ognja je francoska trgovinska mornarica izgubila dva krasna parnika »Georges Philppar« *in »Atlantique«.* Zato se zdi Francozom toliko bolj potrebno, da izrabijo vse pridobitve moderne tehnike, ki zmanjšajo verjetnost ognja. Na tem parniku opaziš poseben tip sten, ki so sestavljene iz petih plasti. Pod leseno zunanjo plastjo je na pr. še druga iz azbesta, nadaljna plast je iz mineralne volne, med temi je vložena še zračna plast. Poizkusi, ki so jih izvršili v ladjedelnici Penhoet, so pokazali, da lahko takšna stena kljubuje temperaturi 815 stopenj Celzija najmanj eno uro. Vse kabine bodo imele v stropu nekako okence, skozi katero bo mogoče v primeru ognja gasiti, ne da bi bilo treba odpreti kabinska vrata. V vsakem predelu ladje bodo nastanjene požarne straže, ki bodo med seboj zvezane s telefonom. Vsak mož te požarne straže je moral napraviti dvomesečni tečaj na pariški požarni brambi. Parnik je last francoske linije Cie. Gle Transatlantique. Vozil bo s hitrostjo 30 milj. Gnali ga bodo štirje motorji s 40.000 PS. Tonaža znaša 75.000 ton.

Mačke namesto peči

Družina angleškega stotnika Shakerley ima še danes mačke, o katerih lahko rečemo, da so res zgodovinske. Stotnik Shakerley se je udeležil krimske vojne. Po bitki pri Almi je nenadoma zaslislal mijavkanje izpod obleke nekega ruskega mrlja. Stotnik se je pripognil, odpel vojaka in našel pod plaščem majhno perzijsko mačko. Ruski vojaki so imeli takrat navado, da so si stavihi na prsa mačke, ki naj bi jih grele. Stotnik je mačko vzel s seboj domov.

★

Posvetil mu je. Nečak — močno zadolžen: »Če se mi poneseči, da spravim skupaj tisoč dinarjev, se moram ustreliti. Stric! Ali smem pričakovati vaše pomoči?«

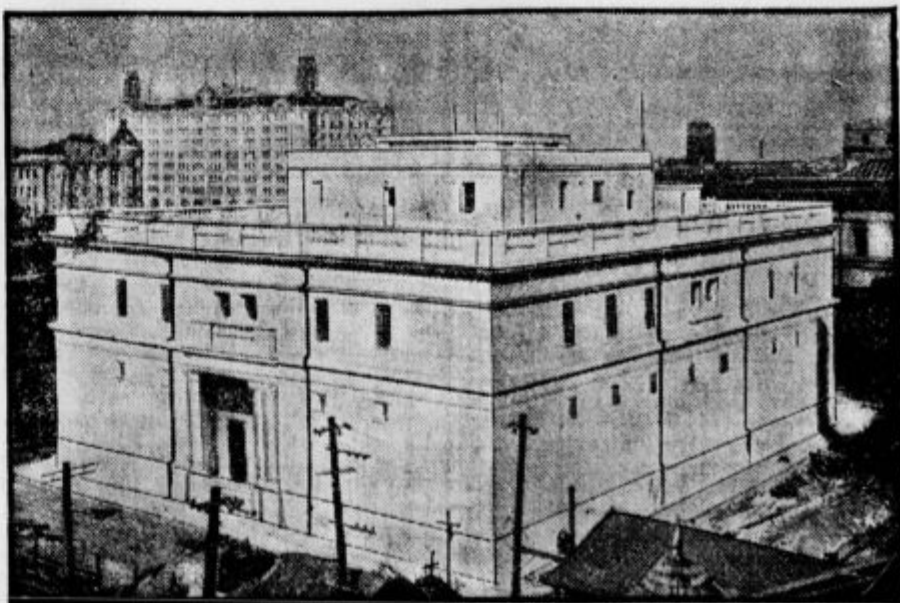
Stric: »Mi je prav žal; nimam nobenega revolverja.«

★

Misli se krešejo. Šoferka v prodajalni: »Rada bi rokavice take barve kakor je moj avto.«
»Katera številka — prosim lepo.«
»AU 98.947.«

★

Stavbni slog. A.: »V kakšnem slogu je pa zidana vila tvojega prijatelja Florijana?«
B.: »Ne morem prav reči; toliko vem, da je vse od A do Z postavljeno s kreditom.«
A.: »Torej v pumpovskem slogu.«

Japonska zakladnica. V tej hiši v Osaki je shranjen japonski zlati zaklad. Je ogromen tresor, zavarovan proti tatvinam in vlomom ter zavarovan tudi proti potresu.

Nov avtomobilski svetovni rekord. John Cobb, ameriški avtomobilski dirkač, je dosegel nov rekord s tem, da je svoj stoječi voz takoj pogнал v brzino 164,99 km na uro.

Gospodarstvo

Izboljšanje na delovnem trgu

Iz statistike OUZD

Po pravkar objavljenih podatkih OUZD za oktober je znašalo povprečno število zavarovancev 78.740, kar pomeni v primeri z oktobrom lani povečanje za 807 zaposlenec. V primeri s septembrom je število zavarovancev neznatno padlo: za 245.

K tem številkam je pripomniti, da je padec od septembra na oktober vsakoleten sezonski pojav, ki pa je bil doslej vedno močnejši kot letos; še celo v razmeroma dobrem letu 1929 je znašal od septembra na oktober 880 oseb. Letošnje malenkostno nazadovanje je ugodno znamenje za naš delovni trg, ki se je nekoliko stabiliziral. To dokazujejo tudi te številke:

	1933	razlika v prim. z 1932
junij	78.566	- 4077
julij	78.432	- 2588
avgust	78.999	- 1509
september	78.985	- 212
oktober	78.740	+ 807

Za možko delavstvo so razmere neugodnejše kot za žensko. To nam lepo pojasnjuje tabela o letni razliki:

Razširjenje Radia Zagreb. Deln. dr. Radio-Zagreb sklicuje za 17. nov. izredni občni zbor. Na zboru se bo razpravljalo o postavitvi nove aparature radijske postaje na Savi in relais-postaj na področju Radia Zagreb.

Iz delovanja okrajnega kmetijskega odbora v Kranju. Pretekli teden se je v dvorani hotela »Jelen« vršila seja širšega okrajnega kmetijskega odbora za okraj Kranj. Nadalje se je predvsem razpravljalo o okrajnem kmetijskem proračunu za l. 1933/34. Razen tega se je debatiralo še o celi vrsti vprašanj kmetijskega značaja. Proračun je v celoti sprejet in bo predložen v odobritev banski upravi. Od raznovrstnih postavk je najmočnejše dotirana živinoreja kot najvažnejša kmetijska panoga v okraju. Sorazmerno močno se je dotiralo tudi kmetijski pouk, pospeševanje in propagando. Skupni proračun znaša 101.490 Din. Poročila so podali gg. T. Križnar, dr. Ogrin, Sustić in A. Križnar.

Oddaja kanalizacijskih del se bo vršila na oferti. licitaciji dne 25. nov. pri inženjskem oddelku Komande Drav. div. obl. v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Oddaja raznih del in instalacij v Novem mestu. Dne 14. nov. se bo vršila pri inž. oddelku Kom. Drav. div. obl. v Ljubljani ofertna licitacija glede elektroinstalacijskih del, naprave žične ograje, zgradbe šupe za ognjeasno črpalko, dobavo ognjeasne črpalke s pripadajočimi deli in zgradbe dovodnega vodovoda. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Zveza mlekarških zadrug. Na pobudo kmet. oddelka kr. banske uprave se je osnovala v nedeljo 5. nov. v restavraciji pri »Levu« v Ljubljani mlekarška matica »Zveza mlekarških zadrug« za Dravsko banovino. Ta zveza bo štela preko 40 zadrug. Za načelnika zveze je bil izvoljen g. Janko Toman iz Moravca, za podnačelnika pa g. Furlan France, odbornik vrhniške mlekarne.

Likvidacija »Salamandra«, trg. družba za čevlje, deln. dr. v Zagrebu, sklicuje izredni občni zbor za 5. dec., kjer bodo sklepali o likvidaciji družbe. Družba je bila ustanovljena 1922 in ima glavnice 0.15 milij. Din.

Borza

Dne 7. novembra.

Denar

Neizpremenjeni so ostali Bruselj, Curih, Pariz in Praga. Berlin je popustil, ostale devize so pa narasle.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8.85, na zagrebški po 8.785 in na belgradski po 8.78. — Grški boni so notirali v Zagrebu 41.25—41.50, v Belgradu 40.50—41 (40.75). Ljubljana. Amsterdam 2307.63—2318.99, Berlin 1362.36—1373.16, Bruselj 797.74—801.68, Curih 1108.35—1113.85, London 180.53—182.13, New York 3663.83—3669.09, Pariz 223.88—225, Praga 169.90 do 170.76, Trst 300.68—303.08.

Zagrebski promet brez kompenzacij 50.842 Din. Curih, Pariz 20.19875, London 16.35, New York 333.5, Bruselj 72, Milan 27.165, Madrid 43.20, Amsterdam 208.20, Berlin 123.10, Dunaj 72.77 (57.60), Stockholm 84.25, Oslo 82.25, Kopenhagen 73.00, Praga 15.33, Varšava 57.90, Atene 2.975, Carigrad 2.51, Bukarešta 3.05.

Pariz, 11.45. London 81.25, New York 16.25. London (zač.). Pariz 81 1/4, New York 4.915. Zlato v Londonu 129/11 in pol. Dunaj. Dinar notira 8.84 den.

Vrednostni papirji

Položaj za dinarske papirje je ostal v glavnem neizpremenjen in tudi tečaj ne beleži znatnejših fluktuacij. Pri dolgarskih papirjih je zavladala neizvestnost, kar se pozna tudi v tečajih, ki so postali redki in tudi prometa ni bilo dosti. Na zagrebški borzi je prišlo do prometa samo v vojni škodi, katere je bilo zaključeno 600 kom.

Ljubljana, 7% inv. pos. 50—52, agrarji 26—28, vojna škoda 245—247, begl. obv. 36—37, 8% Bler. pos. 36.50 bl.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 50—52, agrarji 26—28, vojna škoda 244—245.50 (245.50, 245, 246), 12. 245.50—246.50, 6% begl. obv. 34.50 do 37, 8% Bler. pos. 37 bl. — Delnice: Narodna banka 3550—3650, Priv. agr. banka 227—229, Sečera Osjek 125—170, Impeks 50 den., Isis 10—15, Trboveljska 90—110.

Belgrad. Narod. banka 3650—3700 (3700), Priv. agr. banka 228—229 (223), 7% inv. pos. 51—51.50, vojna škoda 245—246 (246, 245), 12. 245.50—246 (245), 6% begl. obv. 36.20—36.30 (36.30), 8% Bler. pos. 37—37.50 (37).

Dunaj. Donav. sav. jadr. 52.45, 13. Länderbank 16, Narodna banka 150, Steg 16.20, Stewag 9, Alpine 9.70, Rima 19.30, Trboveljska 13.40.

Žitni trg

Na naših tržiščih je zavladala čvrsta tendenca in cene so deloma nekoliko narasle. Posebno čvrsta je stara koruza, v kateri ni skoraj nobene ponudbe. Izvoz pa je znan in so cene narasle na 75—77.50, na ugodnejših postajah stara koruza celo 80. Tudi za umetno sušeno blago je precej interesa in stane 65—67.50. — Tu bi posebno opozorili na naše obične, ki dobivajo nakaznice za brezplačen prevoz koruze. Lani je bil ta posel lahak, saj je bila kakovost blaga dobra in ni bilo nevarnosti za

	moški	ženske
junij	— 4211	+ 134
julij	— 3351	+ 763
avgust	— 2600	+ 1091
september	— 1492	+ 1280
oktober	— 544	+ 1351

V glavnem je ženskemu delavstvu koristil razvoj tekstilne industrije, ki najbolj sprejema novo delavstvo.

Odstopitev bolnikov je neprimerno večji kot lani. Deloma je temu vzrok podaljšanje bolno-podporne dobe od 26 na 52 tednov.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, je pri moških še vedno za Din 1.05 manjša in pri ženskah pa za Din 0.29 večja nego v oktobru 1932. Vključ splošnemu zboljševanju zaposlenosti se plače moških ne zboljšujejo. Pač pa so plače ženskih točasno že precej višje nego lansko leto.

Celokupna dnevna zavarovana mezda, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku vseh delavcev, je bila v oktobru še vedno za Din 34.310.80 manjša od oktobra 1932. Izgleda, da se bo celokupna zavarovana mezda v novembru zboljšala.

diference. Letos pa je blago slabše in treba je velike previdnosti pri nakupu. Koruza se lahko kaj hitro pokvari in s tem nastajajo velike izgube. Najboljše bi bilo, da se v izogib sporom in izgubam izvrše nakupi koruze na ljubljanski borzi. — Zadnje dni je postala čvrsta tudi pšenica, ker je ponudba zelo slaba. Danes zahtevajo za banatsko blago 104—105, za sremosko blago 107.50, za slabše 76—77, Og pa 102—103. Moka je ostala v ceni neizpremenjena, 195—210. V Vojvodini se boljše prodajajo črne moke za Bosno. Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro, dočim gredo slabše boljše vrste moke.

Živina

Zivinski sejem v Kranju, dne 6. novembra. Na trg so prignali: 76 volov, prodanih 59, cena 1.200 do 3.500 Din; 30 krav, prodanih 17, cena 900 do 2000 Din; 4 teleta, prodana 2, cena 250—480 Din; 6 junic, vse prodane, cena 600 do 2200 Din; 1 bik, prodan 1200—2400 Din; 69 ovac; 76 svinj, prodanih 47, 86 prašičev, prodanih 65, cena 100—1800 Din.

Dunajski prašičji sejem 7. nov. 1933. Prignanih je bilo: 7873 špeharjev in 4952 pršutarjev, skupaj 12.825 glav, od tega iz Avstrije 5245, iz inozemstva pa 7580. Cene so bile sledeče: špeharji prima 1.38 do 1.41, stari 1.25—1.35, kmetjski 1.36—1.46, križani 1.36—1.50, pršutarji 1.27—1.56 šil. za kilogram žive teže. Promet je bil živahen in so notirale skoraj vse vrste 2—3 grošev čvrsteje, madjarski veleposelstniški prašiči pa so bili za 5 grošev dražji kot prejšnji teden.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 8. novembra: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 18.00 Čas, plošče — 18.00 Komorna glasba, Radio kvintet — 18.30 Radio orkester — 19.00 Tujski promet in naše občine (dr. Brilej) — 19.30 Plošče — 19.50 Uvod v opero — 20.00 Prenos iz opere: »Ol-ol in Začarani ptič« — Vmes čas in poročila.

Četrtek, 9. nov.: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, plošče — 18.00 Otroci in odrasli (Marija Kmetova) — 18.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.00 Srbohrvaščina (dr. Rupel) — 19.30 Plošče po željah poslušalcev — 20.00 Glasbeno predavanje (Srečko Koporec) — 20.30 Večer Čajkovek: Samospevi g. Assejeve in Popove s spremljevanjem Radio orkestra — 21.30 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Sreda, 8. novembra.

Belgrad, 20.00 Prenos opere iz Ljubljane — Dunaj: 12.00 Radio orkester — 17.00 Sodobna glasba — 19.50 Koncert za čela — 20.15 Iz oper: simf. orkester in solisti — Budimpešta: 18.30 Koncert vojaškega orkestra — 21.00 Koncert opernega orkestra — 22.20 Ciganska kapela — 23.20 Klavirski koncert — London: 20.15 Irske pesmi in plesi — 21.00 Vojška godba — Milan: 17.10 Vokalni koncert — 21.10 Prenos iz opere — München: 18.30 Dijk prosljak, opereta, Millöcker — 14.50 Vokalni koncert (sopran, bas) — 18.05 Beethovnova sonata za violino in klavir (op. 98) — 21.35 Komorna glasba — Praga: 20.05 Koncert češke filharmonije — Varšava: 15.40 Vokalni koncert — 17.05 Violinski koncert — 20.15 Komorna glasba

Četrtek, 9. novembra:

Belgrad: 19.00 Radio orkester, 20.00 Čajkovek tria za klavir, violino in čelo, 21.00 Pesmi. 21.30 Kvartet za dve violini, violo in čelo. — Dunaj: 11.30 Radio orkester, 17.30 Vokalni koncert, 19.00 Lahka glasba, 22.15 Plesi in koronice iz oper. — Brno: 20.20 Zborovski koncert duhovne glasbe, 21.00 Radio orkester. — Budimpešta: 17.30 Koncert opernega orkestra, 19.20 Violinski koncert. — Leipzig: 13.30 Solistovski koncert, 20.00 Beethovnova V. simfonija. — Praga: 19.25 Koncert vojaške godbe, 20.20 Klavirski koncert: Chopinova dela, 21.00 Radio orkester, 22.25 Moški zbor: pesmi Smetane. — Rim: 20.45 Koncert vojaške godbe.

(Iz »Radio Ljubljane«).

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Sreda, 8. novembra: »Sveta Ivana«. Red Sreda. Četrtek, 9. novembra: »Turške kumare«. Izven. Petek, 10. novembra ob 15: »Mlinar in njegova hči«. Dijaška predstava po izredno znižanih cenah. Izven.

Opera

Začetek ob 20

Sreda, 8. novembra: »Ol-ol. Začarani ptič«. Red A. Četrtek, 9. novembra: »Havajska roža«. Red Četrtek. Petek, 10. novembra: »Pridriven primorskega akademskega kluba«. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 8. novembra: Zaprt. Četrtek, 9. novembra ob 20: VODA. Red C.

Sport

Ali je smučanje res nevaren sport?

Kako se nevarnostim izogniti in kako nezgode omejiti?

Ne ustrašite se naslova! Tudi ne številnih nezdod, ki se dogajajo v zadnjih letih pri smučanju. Dejstvo je, da so in to drži. To so ugotovili med drugim tudi na berlinskih visokih solah na podlagi statističnih podatkov, ki so jih zbrali. Nočem nikogar mučiti s suhoparnimi številkami ali se baviti s posameznimi slučajmi nezdod, temveč hočem le poudariti to ugotovitev, glasom katere je uvrščeno smučanje v prvi nevarnostni razred med sporti. Sedaj nastane vprašanje: Zakaj to, kje so vzroki in kako se izogniti nezdodam, odnosno kako jih omejiti? Ta vprašanja so tako važna, da jih moramo našeti in jim moramo skušati priti do dna, da ne bo trpela ta izredno lepa in razširjena panoga zimskega sporta na eni — in da ne bo škodila našemu zdravju, ki nam mora biti vedno dražje kot vsi sporti — na drugi strani.

Smučanje je dandanes tako razširjeno, da ga skoraj ni kraja, kjer se ne bi gojilo. Mlado in staro, moški in ženske, vse hiti s smučmi v zasneženo naravo. Razume se, da tudi mi ne znostajamo za drugimi narodi; kajti tako idealnih terenov za smučanje, kot jih imamo ravno na našem Gorenjskem in na Pohorju, zlepa ne dobimo drugje. V Bohinju ali v Ratečah ni dekleta ali fanta, ki ne bi smučal. Prav je, da je tako, kajti čimveč jih bo na smučeh, tem manj jih bo v bolnicah.

Prav pa je tudi, da si ogledamo še drugo stran smučanja, namreč nevarnosti, ki so zvezane s tem sportom. Tu se me pa ne sme napačno razumeti ali da bi morda kdo celotno mislil, da hočem s tem, če govorim o nevarnosti pri smučanju, komu odvzeti ta sport. Ravno nasprotno! Le opozoriti hočem smučarje, da so nevarnosti in kar je glavno, kako se tem nevarnostim izogniti.

Na podlagi statističnega materiala berlinskih visokih sol je ugotovil g. Hans Bartsch, da smučanje ni samo absolutno, t. j. glede razmerja nesreč do drugih sportov, temveč tudi relativno, t. j. glede števila udeležencev, na prvem mestu, kar se nesreče tiče. Največ poškodb je vsekakor na nogah, manj na rokav, a najmanj na glavi. To bo tudi za naše razmere držalo; kajti kdor je zasledoval v listih nezgode naših smučarjev v zadnjih zimah, ta je lahko opazil, da jih ni bilo baš malo. Koliko pa je bilo takih poškodb, ki se sploh niso objavile, da o manjših poškodbah, ki niso potrebovale zdravniške pomoči, sploh ne govorim.

Poškodbe pri smučanju povzročijo predvsem najrazličnejši padci, ki so v glavnem posledica slabe tehnike. Pri tem trijo največ začetniki, ki ne morejo obvladati svojega telesa tako, kot je potrebno. Dognano je tudi, da se zgodi velik del nesreč v prvih dneh smučarskega tečaja ozir. v začetku sezone. Iz tega torej sledi, da se pod večina netrenirana na sneg, to se pravi, da ni pripravljena za sportno panogo, ki zahteva popolno obvladovanje telesa. Jasno, da pri takih padcih ne more biti brez nesreč. Statistično je tudi dokazano, da je procent onih smučarjev, ki so stremenirani, zelo minimalen. Iz tega torej zopet sledi, da bi se procent nezdod neprimerno zmanjšal, če bi se vsakdo, ki hoče smučati, vsaj dva meseca prej bavil s kakimi telesnimi vajami, navsezadnje je že vseeno s kakšnimi, samo, da primerno pripravijo svoje telo za napor, ki v snegu ni ravno malenkosten. Pri pripravi se je predvsem ozirati na take vaje, ki zahtevajo obvladovanje telesa (ravnovesje in spretnostne vaje). Zato je kot nalašč orodna telovadba in skoki v vodo, kar so ugotovili tudi na berlinskih visokih solah. Samo takovzani »Trockensikurse« ne more nadomestiti vaj na orodju.

Mnogi se počutijo zelo nesigurne na dilač, ker ne obvladajo počepov. Tem manjka potrebne tehnike in vaje v počepih, in posledica tega so padci, ki se najtežje pojavljajo na strmih bregovih. Teh padcev pa ni vselej kriv učenec, mnogokrat tudi učitelj, kajti on bi moral tečaj tako urediti, da se kar največ izogne padcem. V začetku tečaja začetniki sploh ne bi smeli iti na breg. Čim manj nesreč je pri smučanju, tem boljši je bil tečaj — zlasti z zdravstvenega stališča, ki ga moramo imeti vedno pred očmi — in tem boljši je bil tudi učitelj. Saj je še več vzrokov, ki direktno povzročijo nesreče, kakor teren, snežne razmere in koncem koncev tudi utrujenost. Najbolj se čuti utrujenost v kolenih, ker ta miškulatura (musculus quadriceps femoris in musculus vastus medialis) pri smučanju najbolj trpi in se osebno pri začetnikih hitro utruji.

Večkrat povzroči padeč tudi slaba smučarska oprema, zlasti slabi čevlji. Brez pravih smučarskih čevljev, se praviloma nikoli ne bi smeli podati na smuč. Vse mora biti dobro prirojeno: smuč, čevlji in vezji.

H koncu še enkrat: Smučanje spada med najlepše in najbolj zdrave sporte, samo telo moramo pripraviti zanj. V polni meri zaslužiti, da ga povsod širimo in priporočamo, vedno in povsod pa moramo tudi opozorjati na nevarnosti, ki so zvezane z njim. Kajti le na ta način bomo omejili nezgode. In če bomo pri celi stvari še dovolj previdni, potem ne bo pri smučanju možnost nezgode prav nič večja kakor pri drugih sportnih panogah. I. K—er.

Jugoslaviia in borba za srednjeevropski pokal

Precej prahu je dvignil srednjeevropski pokal, odnosno udeležba Jugoslavije in Romunije v tej interesantni nogometni borbi. V naši prestolnici trdijo eni, da je bilo naše sodelovanje pri zadnji konferenci v Budimpešti definitivno odklonjeno, drugi pa zopet pravijo, da je možnost naše udeležbe še vedno podana, kajti konferenca je v principu sklenila, da se pristupi k tekmoivanju za srednjeevropski pokal l. 1934 po eno jugoslovansko in romunsko moštvo.

G. D. Weiss pa poroča v zagrebških Novostih št. 301, da se je glavni tajnik srednjeevropskega pokala g. Hugo Meisl izjavil, da je jugoslovansko moštvo predlagalo, odnosno zaprosilo, da naj četrtoplasirani klubi Češkoslovaške in Madjarske odigrajo z enim jugoslovanskim in romunskim klubom kvalifikacijske tekme radi vstopa v tekmoivanje za srednjeevropski pokal l. 1934. V sled pomanjkanja časa se jugoslov. predlog ni mogel proučiti. Negleda na to pa se ta predlog že zato ni mogel vzeti v pretes, ker so delegacije posameznih klubov prišli v Budimpešto zato, da sklenejo, da sodelujejo po štirje klubi iz vsake države. Ako bi drugače delali, bi delali proti interesom svojih klubov. Predlog jugoslov. nogometne zveze morajo klubi najprej proučiti in ako jim

bo konveniral, tedaj bodo v tem smislu pooblastili svoje zastopnike za prihodnjo konferenco.

G. Meisl pravi dalje, da ni slišal v Budimpešti niti besedice, da bi Madjarska in Češkoslovaška v principu pristali na predlog Jugoslavije. Tajnik češkoslovaške zveze me je telefonično sicer obvestil — pravi Meisl dalje — da naj to dejstvo zabeležim, ki ga nisem slišal, in kar bom vsekakor napravil, toda efekt bo kljub temu negativen: kajti noben klub ni tako nespameten, da bi se v nevarnost podajal s tem, da bi igral kvalifikacijsko tekmo z enim jugoslovanskim ali romunskim moštvom. Moogoče pa je, da bodo klubi sami uvideli, da je najbolje, če se pripusti BSK ali Rispensio kot kak četrtoplasirani klub iz Madjarske, Češke ali Italije. Počakati je pač treba leta 1934, da se vidi kako bodo izpadle pokalne tekme — no in potem se bomo pa naprej razgovarjali

*

Nedeljski nogomet. Iz mariborskega M. O. V nedeljo 12. t. m. ob desetih dopoldne prvenstvena tekma SK Svobode proti murskosoboški SK Panoniji na igrišču Svobode v Mariboru. Ob 13 je prvenstveno tekmoivanje med mladino SK Maribora in SK Železničarja. — Ob pol 15 prvenstvena tekma med moštvom SK Celja in SK Železničarja na Železničarjevem igrišču. V Čakovcu ob pol 15 prvenstvena tekma SK Gradjanskega in ptujske SK Drave. — V nedeljo 12. t. m. občni zbor mariborskega medklubskega odbora.

SK Korotan-Ljubljana: Na ustanovnem običnem zboru smuše sekcije, dne 5. nov. je bil izvoljen sledeči načelstveni odbor: načelnik g. Masle Jože, tajnik II. g. Poženel Pavle, odborniki gg. Berlot Viktor, Dolhar Stane, Felle Karel in Tinta Vlado. — Atletski in smučarski trening, ki ga vodi g. prof. Dobovšek Marjan, bo odslej stalno ob sredah in petkih ob 5 za naraščaj, ob sredah in sobotah ob pol 7 pa za redno članstvo. Jutri v četrtek, ob 20 skupna načelstvena odborova seja lahko-atletske in smuše sekcije. — Tajnik I.

Smučarski klub Ljubljana. Seja tehničnega odbora drevi takoj po seji upravnega odbora. Prosimo polnoštevilne udeležbe. Smuk!

Svetovno nogometno prvenstvo. V 10. skupini, h kateri pripadajo Jugoslavija, Romunija in Švica, tudi v drugi izločilni tekmi se ni padla odločitev, kdo se bo mogel udeležiti svetovnih prvenstev. Če bi se prihodnja tekma med Jugoslavijo in Romunijo, ki se bo vršila prihodnje leto 10. maja v Bukarešti, izpadla neodločeno, potem imajo vse tri države po dve točki. V tem primeru bi se moral ves turnir ponoviti, kar pa je seveda skoraj nemogoče, kajti 26. maja se že prične borba za svetovno prvenstvo na italijanskih tleh. Pravijo, da bi se v primeru enakosti točk FIFA poslužila žreba. Vsekakor pa je treba počakati borbe med Jugoslavijo in Romunijo in eventualni premaganec bo izločen iz svetovnega prvenstva, Švica in zmagovalac v tekmi v Bukarešti pa se kvalificirata za nogometno tekmoivanje za svetovno prvenstvo.

Ameriške šestdnevne dirke so se pričele v Chicagu 1. ter se končajo 7. novembra. Prve newyorške šestdnevne dirke se pa vrše v času od 26. novembra do 2. decembra.

Kanadski hokej-moštvo na ledu Ottawa-Shamrocks prične 20. decembra s svojo evropsko turneo v Londonu. Nekaj tekem odigrajo v Angliji, potem pa pridejo v Pariz, kjer se udeležijo tekem za pokal Pariza.

Avstrijci se udeležijo francoskih smučskih prvenstev. Francoska smučarska zveza je povabila štiri najboljšje avstrijske smučarje, oziroma smučarke, da se udeležijo francoskih smučarskih prvenstev v smuku in slalomu, ki se vrše od 20. do 25. februarja 1934 v Pireneji.

V tenis-dvoboju Severna Francija—Holandska, ki se je vršil v Roubaixu, je podlegla Holandska z 9:6 točkam. Najprej je Timmer premagal Merlina s 6:1, 6:3, 6:3.

Evropska prvenstva v rokoborbi se vrše meseca aprila 1934 v Rimu.

Pri 118letnem muslimanu

V mirni kočici v vasi Kulen Vakufu pri Banjaluci živi eden najstarejših, če ne najstarejši prebivalec naše države, upokojeni občinski stražnik hadži (to se pravi nekdanji romar v Mekko) Ahmet Zelić, človek, ki šteje že svojih 118 let in ki je v življenju premenil devet vladarjev in pet žena. Dolgo časa je Ahmet vestno opravljal svojo službo, da si je za starost preskrbel pokojnino sto dinarjev mesečno, toliko, kolikor potrebuje za »skafu in duvan«. Vendar pa je zadovoljen in rad pove, da je pensioniran. Verske predpise svoje vere točno opravlja in v molitvi k Alahu so ga našli tudi častnikarski obiskovalci. Morali so počakati, dokler ne konča svoje molitve. Starec je sicer skomigal z rameni in se smehljaj, češ, saj vendar ves svet ve, da ne ljubi družbe z nadležno mladino in le prisotnost nekega njegovega sorodnika mu je malo razmajala jezik. Pet vprašanih so mu stavili častnikari, niti besede odgovora niso dobili: »Alaha vam, otroci sinovi, prav vse bi radi vedeli. Joki! Samo to boste pisali, kar vam bom jaz povedal.« Pa je pravil: »Devet vladarjev, sultanov, carjev in kraljev sem premenjal, pa še dosti paš, vezirjev, in valjev (guvernerjev) in še se nisem razšel s tem vilajetom (pokrajino). Še petnat let bom živel, zakaj močen sem in Alah me bo varoval.« Pa si bil kdaj asker? (Asker = turški vojak.) »Marsikje sem krojil pravo, vilajet ni imel nikdar miru. Raja (turški tlačani, kristjani) je vedno zahtevala eno, begi (plemečji) drugo. Vedno so nastajali v pašaluku (deželi) upori. Potem je prišla askerija (vojaštvo) in povsod sejala strah in smrt. Še sedaj me bolijo one strašne muke in krvoločna nizamov (turških častnikov). Prelivanja krvi sem se naveličal ter sem deset let pred okupacijo (to je l. 1868) šel iz sultanove in valjeve službe. Pustil sem jih, naj jih odnese fejtan (muslimanski vrag).« Starec se je malo razjezil, nato pa pričel govoriti o drugih stvareh. »Pred nekaj leti sem se oženil. Hanumi (ženi) je 90 let. Imam šest otrok. Ni mi ravno toliko, toda rad bi ženo preživel, pa magari naj se potem raznese glas do Stambula, šestič bi se oženil. Tudi to mi bo dal Alah!« — »Kako pa kaj zdravje?« — »No, tudi tega je dal Alah dosti. Med menoj in med petdesetletnikom ni dosti razlike. Delam kakor vsak drugi. Samo vid mi malo peša. Pa to me ne moti. Oči dobro držale, dokler bom živel. Drugače dobro jem, samo da bi bilo dosti kave, pa mirna Bosna! Ahmet, ki je nekoč služil kot asker ljudem »Zmaju« Bosne (bosanskemu paši, ki se je uprl Carigradu pred 90 leti), si je prigljal dolbi čubuk, se globoko zamislil, najbrže se v one č

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Snežke, galoše, domače čevlje naj-boljše kvalitete, po nizkih cenah v veliki izbiri pri trvdki
F. M. Schmitt, Ljubljana
Pred Škofijo 2 Lingarjeva 4
Pozor na izlozbe!

Službeiščejo

Iščem službo
služe ali raznašalca. — Jamčim z vlogo 5000 Din. Imam kolo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13168. (a)

40 letna kuharica
z večletnimi spričevali — išče mesto gospodinjje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 13141. (a)

28 letni fant
išče službo skladiščnika, služe ali tovar. delavca. Za poštenost jamči. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1170. (a)

Službo gospodinjje
iščem takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Poštena«. (a)

Mesto gospodinjje
k gospodu ali gospe, ali kuharice pri mali družini iščem. Grem tudi na deželo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samostojna kuharica« 13.179. a

Službodobe

Kino operaterja
z dobrim spričevalom — iščem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13163. (b)

Čevljarski pomočnik
za vsa dela, posebno za šivanje gozderjev — se sprejme. Nastop takoj. Ivan Ravnihar, čevljar, Suha 12, p. Škofja Loka.

Priprosto dekle
ki zna dobro šivati in opravi tudi druga hišna dela — sprejme krščanska družina. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13142. (b)

Cerkvenik
obenem organist in obrtnik, najbolje krojač, se išče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Cerkovnik-organist« št. 13143.

Vrvarski pomočnik
dober strokovnjak v izdelovanju motovza — in frizerstvu mojster se sprejme. Ponudbe z navedbo plače na Ivo Vranešić, Sunja, Hrvatska. (b)

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, 26 Čeka in smrt

»Zdaj ste vi gospodje v deželi!« je nadaljeval dijak Gvozdev s slovesnim glasom. »Buržuji bi radi vojno nadaljevali do zmagovitega konca, toda ne dajte se oslepariti! Iztrgajte buržujem in carju oblast, sklenite mir in si potem razdelite denar bogatašev!«

»Torej — kako? — gospod dijak...?«

»Stoj! Tovariši, ne gospodje!« je vzkliknil dijak vznemeno. »Odslej ni več gospodov!«

»Torej — kako pa — tovariš dijak — torej — kje naj pa dobim denar? Moja žena — torej potrebuje površnik — torej, in potem mi je tudi krava poginila — torej — kje dobim denar?«

»Kakšen denar?« je vprašal Gvozdev, ki ni takoj razumel, kam meri vojak.

»I no, saj ste vendar pravkar povedali in v vojašnici tudi vsi tako govorijo, da bodo zdaj carju ves denar vzeli in ga med ljudstvo razdelili!«

»A tako, to mislite! To bo prav kmalu!« je obetal Gvozdev. »Toda najvažnejše je, da ste zdaj častniki in podčastniki prav strogi. Ni jih treba razvajati. In potem, izrabite trenotek! Ne zamudite prilike! Takoj morate oblast prevzeti. Sicer si bogataši postavijo lastno ministrstvo in si med seboj razdelijo carjeve denarje. Potem pa, z bogom, krava, z bogom, površnik!« se je obrnil k vojaku, ki je mogoče prejel govoril.

»Ne pozabite,« je nadaljeval zopet proti vsem; »ne pozabite, da so buržuji v času, ko ste vi krvave na fronti, ležali v zaledju in se gostili z reberci! Da so vaše žene za njihove gospe prale perilo in si pri tem nalezle sušico! In medtem so

Kupimo

Rabljene sode
za vino, dobro ohranjene kupi Miha Lah, Vrhpolje, Kamnik. (k)

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Lepe ovčje kože
za podlogo usnjenih suknijev kupim večjo množino. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ovca« št. 13159. (k)

Glasba

Harmonij
velik, močan glas, za cerkev, dobro ohranjen, po možnosti dobra evropska znamka — kupimo. Ponudbe s ceno je poslati na Zupni urad Baška Voda pri Makarski, Dalmacija. (g)

Klavirji!

Planini!
Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrol, Hübl, Stigl original, ki so nesporno najboljši! Lahka precizna mehanika. Prodaja jih izključno le sodni izveleci in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta 7. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Obrt

Posteljne mreže
izdeluje na lesenih in železnih okvirjih najceneje; sprejemajo se tudi v popravilo. Alojz Andlovic, Ljubljana — Komenskega št. 34. (t)

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pšenično moko

najboljše moko nudi največje veletrgovništvo in mletski izdelkov
A. VOLK LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Špecialni šampon S. Y. S

va uje svetle lase nevšečnega potemnevanja in daje potemnelim lasem tudi brez sijaja svetel blesk in svilnato mehko. Ze prvi poskus vas bo prepričal o tem! Oprema za enkratno uporabo Din 6. Oprema za trikratno uporabo Din 12. — Dobiva se povsod.

FILATELIJA

Albumi za marke
kompletne izdaje, sedaj novo izdelani. Zelo praktični, prvovrstna izvedba in izvršitev. Album za marke Bosne - Hercegovine Din 40 Din; za marke Črne Gore 20 Din; za marke Srbije 40 Din; za marke kraljevine Jugoslavije 85 Din. Poština 5 Din. Priporočeno 3 Din več. Predplačilo zneska. Izdaja: Steiner, Zagreb. Masarykova ulica 5.

Prodamo

Singerca
z dolgim čolničkom, lepo ohranjena, poceni napredaj. Goriška 17, prtiličje.

Puh za pernice

Ia beli Din 230.— sivi „ 140.—
Lepo perje po Din 25.—, 35.—, 56.—, 95.—, 180.— kg. Puhaste odeje po naročilu najceneje izdeluje

RUDOLF SEVER

MARIJIN TRG ŠT. 2.

Garantirano najboljša žirovske

Krom - čevlie

iz nepremočljivega usnja ter škornje itd., poceni prodaja trvdka

ČADEŽ & KOMP.

Ljubljana, Miklošičeva 36

Trgovci

Zivalice iz blaga ima v zalogi trgovina Koler, Stari trg št. 6. (l)

Specialno izbire
modnih hlač in pumparic dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Angleški baksar
čistokrven, 7 mesecev star — napredaj. Goriška 17, prtiličje. (l)

Nogavice, rokavice
robce, perilo, torbice, kravate nizke cene samo pri **PETELINC-u** Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri **Centralni vinarni v Ljubljani.**

Dne 15. novembra tl.

ob 11 se bosta prodala v Novem mestu v gostilni Škedelj iz proste roke 2 avtobusa »Ford« s pravico prevoza potnikov na progi Novo mesto — Toplice in prevoz pošte. Avtopodjetje Kokalj in drug v likvidaciji. — Jarc Ivan, likvidator. (l)

† Zapustila nas je za vedno naša ljuba mama, stara mama, svakinja in tašča, gospa

Ivana Dimic roj. Smrekar

previdena s tolažili svete vere.

Pogreb bo v sredo 8. novembra ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti Cegnarjeva ulica 8 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana - Celje, 7. nov. 1933.

Rodbine: DIMIC, KOLENC, RIFEL.

Kislo zelje

prvovrstno, v sodih, po najnižji ceni dobavlja: Homan, Sv. Petra c. 83.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Mizarji

Najcenejše vezane plošče jelšve, bukov. Okoume, Panel v velikosti 220/122 in 200/122 dobite po najnižjih cenah v tvisrniskem »Kia« isču **LJUBLJANA, Dunajska 31**

Perjel

Gosje, belo, čohano, kg 36 Din; sivo, čohano, kg 26 Din; čisti, beli puh, kg 280 Din; sivi puh, kg 180 Din. — Razpošiljam po poštne povzetju. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. (l)

Prodam

tri postelje z vložki, zimsko suknjo in fino salonsko suknjo za srednjega moškega, zimsko suknjo za 12 letnega fanta in 2 potni košari. — Strelška ul. 24-L, levo. l

Šivalni stroji

otroški vozički in kolesa najceneje pri — Franc Saunig, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 36. Mehanična delavnica za popravila. Ceniki franko.

Nekaj pohištva

poceni napredaj. Poizve se v Jenkovi ulici št. 20.

Jabolka

zimsko, okusna, po 4 Din kg franko vsaka postaja, povzeto razpošilja: Postržin, Maribor, Gozdna ulica 56. (l)

Kislo zeljo, repo

prvovrstne in cele glave za sarmo, v sodčkih dobavlja po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. (l)

Danes popoldne

od 1 naprej prodaja raznega pohištva, tudi stariškega, slik, porcelana, ogledal, knjig, svetilk, preprog, orodja, posode itd. na Glincah, Tržaška cesta 6, hiša Tribuč. (l)

Angleško in češko blago

v najmodernejših vzorcih ter

tirolski ločen

za obleke in Hubertus plašče

nudi po ugodnih cenah trvdka

Franjo Majer

Maribor, Glavni trg 9

NEVESTE! GOSPODINJE!

Najlepši okras Vašega doma je perilo, zavese, postelina pregrinjala! Najfinejše in najtrpežnejše ga okrasite z vezanjem od trvdke **MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA,** poleg hotela Štrukelj.

Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, predtiskujemo čisto ženska ročna dela imamo specijalni entel za obleke in volane, ažuromo in entlamo. Vsakdo že ve, da imamo največjo in najmodernejšo vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato Vas najbolje poostrežemo.

Cvetličarna :: KORSIKA ::

se je preselila iz palače Dunav na Aleksandrovi c.

v nebotičnik

desno od glavnega vhoda. C. občinstvu se priporoča za nadaljnjo naklonjenost. Telefon 24-89.

V konkurzni stvari Gospodarske zadruge, r. z. z o. z. v Mariboru se vsa na Din 13.169.50 sodno cenjena

zaloga blaga

z inventarjem vred proda najvišjemu ponudniku. Ponudbe se naj stavijo upravitelju konkurzne mase dr. ju Slogarju Karlu, odvetniku v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 12, do 11. novembra 1933 ter se mora najvišji ponudek plačati takoj v gotovini v njegove roke. Cenilni zapisnik je na vpogled pri konkurznem upravitelju, blago in inventar pa v Mariboru, Koroška cesta 17.

FOTOAPARATE

svetlootnih tordk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta. Certo i t. d. t. d. ima vedno o zalogi **FOTOTRGOVINA** **JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE** v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

vest o revoluciji. Bila sem vsa iz sebe od veselja. Tekla sem v obednico in vpila:

»Revolucija! Konec vojne! Zdravstvujte tovariši!«

Menila sem, da bodo vsi od veselja poskočili. Staršem, docentu in polkovniku Orlovu, ki je bil ravno pri nas, so se podaljšali obrzi. Oče je snel naočnike, kar je pri njem vedno znamenje največje razburjenosti, me pogledal z velikimi, kratkovidnimi očmi in rekel:

»No in ti, česa si pa ti tako vesela?«

Osupla sem. Revolucija je zame oprostitev ljudi, ki v mrazu in verigah gredo po sibirski cesti v izgnanstvo; revolucija je zame konec vojne, konec bolnišnic, mučilnic za vojake; revolucija je zame konec zapiranja, izgonov, lakote in nesreče. Mati je vstala in zaprla vrata na hodnik. V obrazu sta se ji brala groza in strah. Mati ne mara novotarij; seliti se, da, že samo pohištvo premakniti, je zanj strašno.

»Le enega ne morem razumeti,« je dejal polkovnik Orlov s trepetajočimi ustnicami, »kdo vam je pa doslej kaj prizadejal? Ali se vam je morda slabo godilo doslej?«

»To ne,« sem odgovorila.

»Česa se pa potem veselite? Revolucija vam vse vzame, kar ste doslej imeli!« je rekel polkovnik jezno in stopil praprak po sobi gor in dol, da so ostroge roljale.

»Aleksandra Lvovna,« me je nato nagovoril docent, »pripovedujte mi natančneje, prosim, o dijaku Gvozdevu; zanima me, kaj je govoril vojakom in delavcem.«

Ponovila sem njegove besede, pa dostavila: »Preudarite, prosim, saj ni on napravil revolucije. Sicer res razširja nezadovoljnost, pa je tudi mnogo trpel... In ti, ki uvajajo revolucijo, pri našajo mir, svobodo in bratstvo!«

se pojavile, vse pa vodita Gvozdev in Utjakov, ki se je zdaj hipoma popolnoma prebudil. Pravi, da je čisto pozabil, na kateri fakulteti je, kajti »po revoluciji nima tam ničesar več opraviti.« In potem sin nekega zdravnika, prijatelja mojega očeta. Ti trije vse vedo, vsem pojasnjujejo vse, razdeljujejo letake iz slabega, sivega papirja, kjer so v kratkih besedah napisane najnovejše vesti iz Peterburga. Dobila sem tak listič: »Vso oblast delavcem in kmetom! Zahtevamo, da se car odstavi, k vragu odgovorno ministrstvo! Vso oblast sovjetom delavskih in vojaških poslancev! Ves Peterburg je že v naši oblasti!«

21. februarja 1917.

Današnji letak se glasi: »Tovariši! Nad 100 tisoč delavcev stavka! Podpirajte jih v vaših tavnarh! Pustite delo, pojdite na ulico, zahtevajte mir, kruha, odstop carja! Vrag vzemi buržuazijo!«

26. februarja 1917.

Današnji letak: »Tovariši! Ves Petrograd je na ulicah! Razen admiralitete, trdnjave Petrovlovsk in zimske palače je vse mesto v naših rokah! Sestavil se je sovjet delavskih in vojaških poslancev! Buržuazija bi rada rešila carja in odgovorno ministrstvo! Vrag naj vzame carja in odgovorno ministrstvo! Vso oblast vojaškim in delavskim poslancem! Car bi nas rad zatrl, toda vojaštvo je stopilo na našo stran!«

28. februarja 1917.

V mestu je vse kot iz uma. Na vsakem oglu kdo govori, v vseh dvoranah zborujejo. Vsa obeta, vsak je ves vesel. Prav kot bi bila velika noč. Vse govori o tiakovni svobodi, o prostosti govora, o svobodi, enakosti in bratstvu. Ljudje si na ulicah čestitajo. V našo družino sem jaz prva prinesla

gospe pele čuvstvene romance in so na blazinjkih ležale in radi brezdolja in dolgočasnja niso vedele, kaj početi! In ne pozabite, da so naši otroci bosi in vam umirajo kot muhe, dočim njihovi otroci z guvernantami hodijo v park na sprehod in igrajo s psički!«

»Organizirajte se, tovariši!« je kričal; »car izgublja oblast; vzemite jo in ne prepustite je buržujem, kapitalistom, ki vam bodo prav tako vso kri izsesali. Vse bogastvo ljudstvu, in mir namesto vojne! Zapomnite si dobro, da hočejo buržuji vojno nadaljevati, dokler ne poginejo vsi delavci in vojniki, da si bodo potem med seboj razdelili carjev denar in zemljo, in iz inozemstva bodo potem naročili delavce in stroje, da bodo sploh vse ljudstvo iztrebili!«

Ceprav je bilo njegovo govorjenje neumno in prismojeno, je vendar kot sem videla, napravilo na zbrane velik vtis.

»Se bomo že potrudili!« je rekel vojak, ki mu je bila krava poginila. »Vi nam boste pomagali, tovariš dijak, kajne?«

»Kakopak, pridite vsak dan sem, da vam dam potrebnih navodil!«

»Zahvaljujemo se najljubneje! Bodite nam kot oče!« so odgovorili in Gvozdev jim je podajal roko, kar jim je bilo zelo nerodno, pa bili so ponosni na to. Odšli so in stopila sem k Gvozdevu.

»Kakšne neumnosti pa ste jim natvezli, tovariš?« Nasmehnil se mi je in dejal:

»O, ljuba gospica, vi ste pač mislili, da se dela revolucija z medenimi verzi? Ne, ne, revolucija je kri, maševanje, razdejanje! Najprej moramo vse razdejeti, da potem zgradimo nov svet!«

19. februarja 1917.

V dijaškem uradu je vse narobe. Delavci, vojniki, sumljive prikazni, ki nihče ne ve, odkod so